

1.7 Livsforsikringshensættelsen

Opgørelse af livsforsikringshensættelser til markedsværdi tager udgangspunkt i regnskabsbeholdningens § 66.

For hver forsikring foretages særskilt beregning af garanterede ydelser (GY), bonuspotentialer på fremtidige præmier (BP) og bonuspotentialer på fripolicydelser (BFY), jf. definitionerne nedenfor. Efterfølgende summeres resultaterne for alle forsikringer, og livsforsikringshensættelsen beregnes.

1.7.1 Garanterede ydelser

Garanterede ydelser bestemmes i henhold til § 66, stk. 1 som:

$$GY = \sum_{x \in \text{Kunder}} (Y_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{\text{frem}} - P_x \cdot A_x^M) + IBNR + RBNS - ERH$$

Hvor

- Y_x^G er de garanterede ydelser for forsikringstager x ; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- K_x^M er nutidsværdi af en kroners ydelse for forsikringstager x , hvor nutidsværdien er beregnet på markedsvilkår.
- Adm_x^{frem} er markedsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af forsikringstager x .
- P_x er den aftalte præmie eksklusiv arbejdsmarkedsbidrag for forsikringstager x ; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- A_x^M er nutidsværdi pr. enhed aftalt præmie for forsikringstager x ; beregnet på markedsvilkår.
- $IBNR$ er hensættelse til indtrufne, men endnu ikke anmeldte skader (jf. § 66, stk. 6) og udgør summen af $IBNR$ ved død og $IBNR$ ved invaliditet.
- $RBNS$ er hensættelse til anmeldte men endnu ikke opgjorte skader.
- ERH er erstatningshensættelsen.

1.7.2 Bonuspotentialer på fremtidige præmier

Bonuspotentialer på fremtidig præmie for bonusberettigede forsikringer bestemmes jf. § 66, stk. 2 og 7 som:

$$BP = \sum_{x \in \text{Kunder}} \max(P_x \cdot A_x^M - Y_x^{P,G} \cdot K_x^M - Adm_x^{\text{frem,P}}; 0)$$

Hvor

- $Y_x^{P,G}$ er den del af de garanterede ydelser, som er købt for præmie for forsikringstager x ; summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.
- $Adm_x^{frem,P}$ er hensættelse til den forventede fremtidige ekstra administration som præmiebærende forsikring (i forhold til præmiefri forsikring).

Bonuspotentiale på fremtidig præmie må på kønsspecifikt grundlag ikke være negativt for den enkelte forsikring, jf. § 66, stk. 7.

Muligheden for at regne med negativt bonuspotentiale for enkeltforsikringer tegnet på unisexgrundlag er ikke anvendt, selv om beregningerne af livsforsikringshensættelse til markedsværdi for disse forsikringer er foretaget på kønsspecifikt grundlag (jf. § 66, stk. 7, 2. pkt.).

1.7.3 Bonuspotentiale på fripolicydelser

Bonuspotentiale på fripolicydelser for bonusberettigede forsikringer bestemmes jf. § 66, stk. 3 og 8 som:

$$BFY = \sum_{x \in \text{Kunder}} \max\left(0; V_x^R - \max\left(FPY_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{frem,FP}; Y_x^G \cdot K_x^M + Adm_x^{frem} - P_x \cdot A_x^M\right)\right)$$

Hvor

- FPY_x^G er de garanterede ydelser efter omskrivning til forsikring uden præmiebetaling (fripolice); summeret for de grundlagsrenter, som findes på pågældende forsikring.

Ved omskrivning til fripolicy er det i alle tilfælde forudsat, at alle ydelser nedsættes proportionalt, uanset at ydelserne ved et faktisk ophør af præmiebetalingen med efterfølgende omskrivning til fripolicy eventuelt vil blive fastsat efter andre principper.

- $Adm_x^{frem,FP}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiefri forsikring.
- V_x^R er værdien af den retrospektive hensættelse for hver forsikring.

Bonuspotentiale på fripolicydelser må på kønsspecifikt grundlag ikke være negativt for den enkelte forsikring, jf. § 66, stk. 8.

Muligheden for at regne med negativt bonuspotentiale for enkeltforsikringer tegnet på unisexgrundlag er ikke anvendt, selvom beregningerne af livsforsikringshensættelse til markedsværdi for disse forsikringer er foretaget på kønsspecifikt grundlag (jf. § 66, stk. 8, 2. pkt.).

1.7.4 Regulering af livsforsikringshensættelserne

1.7.4.1 Forventet fremtidig administrationsresultat

Værdien af de retrospektive hensættelser skal fradrages nutidsværdien af det forventede fremtidige administrationsresultat målt som forskellen mellem selskabets 2.ordens omkostningssatser og

antagelserne i markedsværdigrundlaget under hensyntagen til sandsynligheden for at forsikringen omskrives til fripolicy eller genkøbes.

Det er selskabets forventning at omkostningerne til administration af bestanden svarer til de opkrævede administrationsbidrag. Derfor er nutidsværdien sat til 0.

1.7.5 Livsforsikringshensættelserne

De samlede livsforsikringshensættelser opgøres som summen af

- Garanterede ydelser (GY), regnskabspost 8.1
- Bonuspotentiale på fremtidige præmier (BP), regnskabspost 8.2
- Bonuspotentiale på fripolicydelser (BFY), regnskabspost 8.3

1.7.6 Grundlagselementer i markedsværdigrundlaget

1.7.6.1 Forsikringsrisiko

Intensiteten for invaliditet inkl. risikotillæg svarer til anmeldte 2. ordens intensitet på beregningsgrundlaget G82, hvor der ses bort fra gevinster opstået efter invaliditet ved reaktivering eller død, jævnfør afsnit 3.4 i teknisk grundlag.

Intensiteten for dødsfald for mænd og kvinder er henholdsvis

- $\mu_x^m = 0,000071 + 10^{(0,048267 \cdot x + 4,961516 - 10)}$
- $\mu_x^k = 0,000038 + 10^{(0,048407 \cdot x + 4,769894 - 10)}$

PFA Pensions observerede dødeligheder anvendes. Der er indtil nu få dødsfaldsobservationer i en række aldersgrupper i Lærernes Pension, især blandt de aktuelle. Estimation af dødeligheden er derfor behæftet med betydelig usikkerhed. Da lærerne forventes at have et forløb svarende til funktionærer, som udgør PFA Pensions bestand, og da PFA Pensions materiale bygger på langt flere observationer, anses det for mere rimeligt at anvende PFA Pensions tal.

For invalideprodukter benyttes en semi-markov model med følgende intensiteter for mænd og kvinder, hvor v angiver varigheden:

- $\mu_{x,v}^{id} = -0,06342 + 10^{(0,0111 \cdot x + 8,582 - 10)}$ *for $v \leq 2$ år,*
 $\mu_{x,v}^{id} = -0,27346 + 10^{(0,0019 \cdot x + 9,373 - 10)}$ *for $v > 2$ år.*
- $\mu_{y,v}^{id} = 0,00007 + 10^{(0,0268 \cdot y + 7,355 - 10)}$ *for $v \leq 2$ år,*
 $\mu_{y,v}^{id} = 0,006905 + 10^{(0,076197 \cdot y + 3,538818 - 10)}$ *for $v > 2$ år.*
- $\mu_{x,v}^{ia} = 0,9 \cdot \max(0 ; (0,452041 - 0,007036 \cdot \max(x ; 22,5)))$ *for $v \leq 2$ år,*

$$\mu_{x,y}^{ia} = 0,9 \cdot \max(0 ; (0,203022 - 0,003844 \cdot \max(x ; 27,5))) \quad \text{for } v > 2 \text{ år.}$$

- $\mu_{y,y}^{ia} = 0,9 \cdot \max(0 ; (0,38635 - 0,006037 \cdot \max(y ; 22,5))) \quad \text{for } v \leq 2 \text{ år,}$
- $\mu_{y,y}^{ia} = 0,9 \cdot \max(0 ; (0,237207 - 0,004514 \cdot \max(y ; 27,5))) \quad \text{for } v > 2 \text{ år.}$

Dog kan invalidedødeligheden for mænd henholdsvis kvinder ikke blive lavere end μ_x^m og μ_y^k .

For kollektive risikoelementer anvendes 1. ordens G82-satser. Disse satser indeholder risikotillæg.

1.7.6.2 Administrationsomkostninger

Adm_x^{frem} beregnes som summen af $Adm_x^{frem,P}$ og $Adm_x^{frem,FP}$.

$Adm_x^{frem,P}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiebærende forsikring (i forhold til præmiefri forsikring). $Adm_x^{frem,P}$ beregnes som 3% af nutidsværdien af brutto-præmien.

$Adm_x^{frem,FP}$ er hensættelse til den forventede fremtidige administration som præmiefri forsikring.

$Adm_x^{frem,FP}$ beregnes som fripolicydelsen multipliceret med forskellen mellem nutidsværdien af en kroners ydelse med reduktion i diskonteringsrenten henholdsvis uden reduktion i diskonteringsrenten på 5 basispunkter. Hertil lægges et styktillæg på 180 kr. per år.

1.7.6.3 Diskonteringsrente

Lærernes Pension benytter rentekurven baseret på danske swaprenter estimeret af Finansilsynet. Diskontering af forpligtelserne foretages med denne rentekurve reduceret med pensionsafkastskat.

For friholdte beløb anvendes rentekurven før reduktion med pensionsafkastskat.

1.7.6.4 Adfærdsvariable

Der er ikke regnet med fremtidige omskrivninger til fripolicy eller genkøb (jf. § 66 stk. 1, 2. pkt.).

1.7.6.5 Risikotillæg

Risikotillægget ligger på invaliditet, dødelighed (inkl. invalidedødelighed), reaktivering, kollektive intensiteter og tilbagekøb.

For invaliditet er forskellen mellem markedsværdiintensiteten og den faktiske intensitet en del af risikotillægget. Tilsvarende er forskellen mellem den faktiske intensitet og markedsværdiintensiteten risikotillægget for invalidedødelighed, reaktivering og tilbagekøb.

Dødeligheden multipliceres med en tidsafhængig faktor $(1 - \gamma)^t$, hvor $\gamma = 0,005$ og t er tid [år]. Dette udgør risikotillægget for dødelighed.

Vedrørende de kollektive intensiteter er forskellen mellem 1. orden og de faktiske intensiteter en del af risikotillægget.

1.7.7 IBNR, RBNS og erstatningshensættelser

1.7.7.1 IBNR ved død

IBNR ved død er opgjort til 1½ måneders risikopræmie ved død for eventuelle policer.

1.7.7.2 IBNR ved invaliditet

IBNR ved invaliditet omfatter 2 hensættelser.

- a) En hensættelse for skader, som endnu ikke er anmeldt på grund af forsinket reaktion fra den forsikrede. Hensættelsen er skønnet til 1½ måneds risikopræmie ved invaliditet for eventuelle policer.
- b) En hensættelse for skader, som ikke er anmeldt på grund af gode konjunkturer på arbejdsmarkedet, som medfører, at den forsikrede fastholdes på arbejdsmarkedet, selv om skaden reelt er indtruffet. Hensættelsen er skønnet til 1 måneds risikopræmie ved invaliditet.

1.7.7.3 RBNS

RBNS er hensættelse til anmeldte men endnu ikke ekspederede – og måske heller ikke afgjorte – skader. Hensættelsen er opgjort ved, at der på alle policer i selskabet undersøges, om der er anmeldt dødsfald eller søgt om udbetaling ved invaliditet, som endnu ikke er ekspederet. Det anførte beløb er opgjort som risikosummen. På kollektive forsikringer er risikosummen opgjort på kollektivt grundlag. For anmeldte invalideskader afsættes der dog til to typer af RBNS skader.

Den første type er karakteriseret ved ikke at have været underlagt en grundig faglig vurdering og der udestår dermed en første afgørelse.

Hensættelse indtil første afgørelse (kode 030):

- 100% af den fulde skade hvis det skønnes, at der bliver tale om en varig invalidepension,
- 60% af den fulde skade, såfremt det er skønnet, at det med "mindst 90%'s sikkerhed" højst vil blive en halv invalidepension, der tilkendes,
- 75% af reserven, der svarer til, at der skal udbetales i 5 år, samt 25% af den fulde skade, hvis det er skønnet, at det bliver en midlertidig invalidepension,
- 20% af den fulde skade, hvis det er skønnet, at der med "mindst 90%'s sikkerhed" vil blive tale om afslag - herunder hvis fortielse vil blive gjort gældende.

Den anden type af hensættelse foretages efter den første grundige faglige vurdering.

Hensættelse efter første afgørelse (kode 031):

- for kunder der er syge i nuværende job, men hvor det ikke forventes at der bliver tale om en generel nedsættelse af erhvervsevnen hensættes værdien af invalideydelserne indtil den indtastede stopdato.
- for kunder der er syge i nuværende job, og hvor det forventes at der bliver tale om en generel nedsættelse af erhvervsevnen hensættes værdien af den fulde skade.

1.7.7.4 Erstatningshensættelse

Erstatningshensættelse omfatter ikke betalte men forfaldne forsikringsydelse. Den indbefatter derudover et skøn over forsikringsydelse for endnu ikke anmeldte forsikringsbegivenheder, der ville være forfaldne i regnskabsåret, hvis sagen havde været anmeldt og færdigbehandlet.

Beløbet beregnes som summen af

- Optalt engangsbeløb ved anmeldte dødsskader
- $0,0005 \times T$
- $0,005 \times TR$
- $0,015 \times$ anmeldte, men endnu ikke ekspederede invalideskader
- $0,01 \times$ IBNR-erstatningsreserve ved invaliditet

Endelig indeholder den i regnskabet anførte erstatningshensættelse ekspederede sager, der endnu ikke er udbetalt.

2 De forsikringsformer, som selskabet agter at anvende

De forsikringsformer, der ønskes anvendt, fremgår af beregningsgrundlagene – jf. afsnit 1.

3 Regler for beregning og fordeling af overskud til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne

3.1 Bonusregulativ

3.1.1 Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82, Uni98, L99 samt LP08

§ 1. Lovgrundlag

Dette regulativ beskriver, hvorledes Lærernes Pension beregner og fordeler realiseret resultat til forsikringsaftalerne - jf. § 20, stk. 1 nr. 3, i lov om finansiel virksomhed.

§ 2. Løbende ændringer

Lærernes Pension kan løbende ændre regulativet og dermed reglerne for beregning og fordeling af realiseret resultat. Dette gælder også for de eksisterende policer.

Kapitel 1: De realiserede resultater

§ 3. Det realiserede resultat

Det realiserede resultat for Lærernes Pension opgøres i henhold til § 2 i bekendtgørelse om kontributionsprincippet.

Det realiserede resultat fordeles ifølge de til Finanstilsynet anmeldte regler mellem egenkapital, særlige bonushensættelser, jf. § 8 i dette regulativ, og forsikringerne.

Der anvendes et gennemsnitsrentepincip. Konkret overføres forsikringernes andel af det realiserede resultat til det kollektive bonuspotentiale, hvorfra der over tid sker en udjævnet fordeling af de realiserede resultater til den enkelte forsikring. Overførslen til den enkelte forsikring fordeles til

1. særlige bonushensættelser, som er beskrevet i kapitel 2
2. styrkelse, som er beskrevet i kapitel 3
3. bonus, som er beskrevet i kapitel 4

Fordelingen er prioriteret som anført.

§ 4. Beregning af forsikringens andel af overførsel fra de realiserede resultater

Forsikringens andel af overførslen fra de realiserede resultater opgøres som hovedregel månedligt, som forskellen mellem (1) det opgjorte depot ved periodens slutning inden periodens overførsel til og fra særlige bonushensættelser og (2) forsikringens nettoreserve. Forsikringens andel af overførslen fra de realiserede resultater udgør dog mindst det beløb, som i henhold til § 9 overføres til særlige bonushensættelser og det beløb, der i henhold til § 12 anvendes til styrkelse.

Nettoreserven er det beløb, som Lærernes Pension ifølge forsikringens beregningsgrundlag skal hensætte med de gældende forsikringsydelse.

Forsikringens depot gøres op på følgende måde:

Depot ved periodens start
+ rente af depot (§ 5)

+ indbetalinger efter arbejdsmarkedsbidrag
- forsikringsdækning (§ 6)
- administration (§ 7)

- udbetalinger

Depot ved periodens slutning inden periodens overførsel til og fra særlige bonushensættelser

+ overførsel fra særlige bonushensættelser (§ 11)

- overførsel til særlige bonushensættelser (§ 9)

Depot ved periodens slutning

§ 5. Rente af depot

Depotet bliver forrentet med den fastsatte rente efter skat.

Den del af depotet, der var opsparet 1. januar 1983, er friholdt for pensionsafkastskat og forrentes derfor med den fastsatte rente før skat.

De anvendte rentesatser fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 6. Forsikringsdækning

Lærernes Pension fastsætter sandsynligheder for død og invaliditet mv. på basis af vores erfaringer om - og forventninger til - udviklingen i dødelighed og invaliditet mv.

Betalingen for forsikringsdækningen beregnes ved hjælp af de fastsatte sandsynligheder og forskellen mellem det nuværende depot og det beløb, der i henhold til teknisk grundlag skal afsættes til at dække fremtidige udbetalinger ved død eller invaliditet mv.

For store grupper eller grupper med særlige risikoforhold kan Lærernes Pension fastsætte en særlig betaling afhængig af de forventede forhold for gruppen.

De anvendte satser for betaling for forsikringsdækning fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 7. Administration

Lærernes Pension beregner et fradrag i indbetalingerne til dækning af administrationsomkostninger.

For forsikringer med små eller ingen indbetalinger trækkes et gebyr fra depotet.

Hvis kunder ønsker særlig omkostningskrævende beregninger eller ændringer, kan Lærernes Pension beregne et yderligere gebyr.

De anvendte satser for omkostninger fremgår af det tekniske grundlag. Satserne kan ændres fremadrettet uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

Kapitel 2: Særlige bonushensættelser

§ 8. Definition af særlige bonushensættelser

Særlige bonushensættelser i Lærernes Pension er af type B i henhold til § 134 i lov om finansiel virksomhed.

Særlige bonushensættelser indgår på lige fod med egenkapital i basiskapitalen, som er den ansvarlige kapital et forsikringsselskab skal have ifølge lovgivningen. Særlige bonushensættelser kan derfor bl.a. blive reduceret ved dækning af tab på forsikringsdriften.

§ 9. Overførsel til særlige bonushensættelser

Særlige bonushensættelser opbygges ved overførsel af en del af forsikringernes andel af de fordelte realiserede resultater eller positive delelementer af forsikringernes andel af de realiserede resultater.

Størrelsen af opbygningen svarer til en andel af indbetalingerne (efter arbejdsmarkedsbidrag) til forsikringerne.

Der opbygges kun særlige bonushensættelser i forbindelse med indbetalinger.

Den anvendte sats for overførsel til særlige bonushensættelser fremgår af det tekniske grundlag. Satsen kan ændres fremadrettet, herunder sættes til nul, uden varsel ved fornyet anmeldelse til Finanstilsynet.

§ 10. Afkast af særlige bonushensættelser

Særlige bonushensættelser får samme afkast som egenkapitalen.

§ 11. Anvendelse af særlige bonushensættelser

Særlige bonushensættelser giver Lærernes Pension mulighed for at forøge udbetalingerne med et ugaranteret tillæg. Tillægget gives kun til engangsudbetalinger, der er foretaget siden 1. januar 2002, eller til rater og løbende udbetalinger, der er begyndt efter denne dato.

Lærernes Pension fastsætter regler for anvendelse af særlige bonushensættelser. Tillægget til udbetalingerne kan ændres, eventuelt bortfalde, også for pensioner under udbetaling.

Kapitel 3: Styrkelse

§ 12. Hvad er styrkelse?

Styrkelse er en integreret del af forsikringens depot og anvendes til sikring af de aftalte udbetalinger. Styrkelse medfører, at de aftalte udbetalinger ikke nødvendigvis forøges, selvom depotet forøges mere end forudsat ved forsikringens oprettelse. Målet med styrkelsen er, at depotet med stor sandsynlighed selv skal kunne finansiere de aftalte udbetalinger selvom rente, omkostninger og/eller risiko er mindre gunstige end forudsat ved forsikringens oprettelse. Opbygning af styrkelse stopper senest, når depotet kan finansiere de allerede aftalte udbetalinger, beregnet på baggrund af det beregningsgrundlag, der anvendes ved eventuelle forhøjelser af udbetalingerne på forsikringen.

§ 13. Hvordan opbygges styrkelse?

Efter overførsel til særlige bonushensættelser kan den resterende del af overførslen fra forsikringens andel af de realiserede resultater helt eller delvist anvendes som styrkelse. Styrkelsesbeløbet vil alene forøge bonuspotentialt.

Kapitel 4: Bonus

§ 14. Bonusberegning

Bonus beregnes som forsikringens andel af det fordelte realiserede resultat efter eventuelt fradrag til særlige bonushensættelser jf. kapitel 2 og fradrag til styrkelse jf. kapitel 3. Er ovenstående diffe-

rence negativ, sættes bonus til 0, men underskuddet registreres og forrentes med samme rente som depotet. Underskuddet skal først dækkes, inden der kan opstå bonus.

Kapitel 5: Ikrafttræden.

§ 15. Ikrafttræden m.v.

Dette regulativ træder i kraft den 1. januar 2008.

Regulativet erstatter anmeldte "Regulativ for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringsaftalerne for forsikringer tegnet på beregningsgrundlagene G82, Uni98 samt L99" af 1. december 2005.

3.1.2 Forhøjelse og bonus på G82 2% for bestående G82 policer

Konvertering:

Den samlede sag tegnet på G82 3% betegnes HR-sagen.

HR-sagen vil således blive repræsenteret af værdier på G82 3%, og her er

- HR-ydelser = de samlede 3% funderede 3%-ydelser.
- HR-prm = præmie forud for konvertering excl. amb. og styktillæg. (med efterfølgende korrektioner jf. nedenstående "Præmienedsættelse")

Sagens maksimale grundlagsrente udgør 3%.

Generel ydelsesfastsættelse / definition af garantitillæg:

For den samlede sag incl. bonus og forhøjelse på G82 2% er der følgende generelle sammenhæng mellem ydelser, reserve og præmie:

$$\text{ydelse} * K_x(2\%) = \text{reserve} + \text{prm} * \text{prm-rnt}(2\%) * "p^m \rightarrow \pi^{2\%} + \text{garantitillæg},$$

hvor

$$\text{garantitillæg} =$$

$$\text{HR-ydelse} * K_x(2\%) - \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(2\%) * "p^m \rightarrow \pi^{2\%} \\ - (\text{HR-ydelse} * K_x(3\%) - \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(3\%) * "p^m \rightarrow \pi^{3\%}) =$$

$$\text{HR-ydelse} * K_x(2\%) - \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(2\%) * "p^m \rightarrow \pi^{2\%} \\ - \text{HR-reserve}$$

Som alt overvejende hovedregel vil HR-ydelser blive holdt proportionale med de samlede ydelser

Fremregning:

Hvis den betalte præmie excl. amb er mindre end præmien på den højtforrentede del HR-prm, så reduceres HR-ydelserne i fremregningen med

$$\frac{\max\{0; \text{HR-prm} - \text{betalt præmie} * \text{teknisk præmiefaktor}\} * 0,89}{K_x^{3\%}}$$

Ændringer:

Præmienedsættelse:

Den tekniske præmie excl. amb og styktillæg må ikke være mindre end HR-prm.

Ved hver præmieændring vil der derfor ske følgende reguleringer:

HR-præmie reduceres med

$$\max \{0; \text{HR-prm} - \text{teknisk præmie}\}$$

Indskud:

Indskud efter fradrag af 11% omkostninger anvendes til reduktion af HR-prm, indtil denne er 0.

Tarifændring:

Ved ændring af præmiebetalingsophør bestemmes den maksimale nye tekniske præmie på 3 % ud fra

$$\text{ny prm}(3\%) = \text{gl. prm}(3\%) * \text{gammel resterende præmiebetalingsperiode} / \text{ny præmiebetalingsperiode}$$

Ved ændring af tarifform fastsættes HR-ydelser ud fra sammenhængen:

$$\text{HR-ydelse} * K_x(3\%) = \text{HR-reserve} + \text{HR-prm} * \text{prm-rnt}(3\%) * "p^m \rightarrow \pi"_{3\%}$$

3.2 Depotrenter

Depotrenterne fastsættes for en måned ad gangen.

Pr. 1. januar 2008:

- Depotrenten efter skatter og afgifter udgør 0,3274% månedligt svarende til 4,00% p.a.

- Depotrenten før pensionsafkastskat af depotet 1/1 1983 udgør 0,3835% månedligt svarende til 4,70% p.a.

Der er forudsat, at depotrenten før pensionsafkastskat anvendes på

$$\text{Depotet}_{1/1-1983} * 1,003835^{m-1}$$

hvor $1 \leq m \leq 12$, og hvor m er måneden i året, dog højst af forsikringens samlede depot inkl. forfaldne præmier. Satsen 0,3274% anvendes på det overskydende beløb.

3.3 2. ordens risiko ved død

Satserne er gældende fra 1. januar 2008 og indtil videre.

3.3.1 2. ordens grundlag ved død for Uni98

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved

$$\mu_x = a + 10^{b+cx-10}, \text{ hvor } a, b \text{ og } c \text{ følger af skemaet nedenfor}$$

Aldersinterval	a	B	c
-> 60	0,0003	4,72	0,05
61 -> 80	0,0007	4,92	0,046
81 ->	0,005	3,88	0,058

3.3.2 2. ordens grundlag ved død for G82

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved

$$\mu_x = a + 10^{b+cx-10}, \text{ hvor } a, b \text{ og } c \text{ følger af skemaet nedenfor}$$

G82 for mænd:

Aldersinterval	a	B	c
-> 60	0	5,552098	0,038
61 -> 80	0,000093	4,911598	0,0485
81 ->	0,000093	5,033098	0,047

G82 for kvinder:

Aldersinterval	a	B	c
-> 60	0	5,332766	0,038
61 -> 80	0,000073	4,570266	0,0505
81 ->	0,000073	4,772766	0,048

3.3.3 2. ordens grundlag ved død for L99 2%

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved

$$\mu_x = a + 10^{b+cx-10}, \text{ hvor } a, b \text{ og } c \text{ følger af skemaet nedenfor}$$

G82 for mænd:

Aldersinterval	a	B	c
-> 60	0	5,552098	0,038
61 -> 80	0,000093	4,911598	0,0485
81 ->	0,000093	5,033098	0,047

G82 for kvinder:

Aldersinterval	a	B	c
-> 60	0	5,332766	0,038
61 -> 80	0,000073	4,570266	0,0505
81 ->	0,000073	4,772766	0,048

3.3.4 2. ordens grundlag ved død for LP8

2. ordens dødeligheden for eventuelle og aktuelle forsikringer bestemmes ved

$$\mu_x = a + 10^{b+cx-10}, \text{ hvor } a, b \text{ og } c \text{ følger af skemaet nedenfor}$$

Aldersinterval	A	B	c
-> 60	0,0003	4,72	0,05
61 -> 80	0,0007	4,92	0,046
81 ->	0,005	3,88	0,058

3.4 2. ordens risiko ved invaliditet

Satserne er gældende fra 1. januar 2008 og indtil videre.

3.4.1 2. ordens grundlag ved invaliditet for Uni98

Satserne fås af:

μ_x^{ai} på 2. orden sættes til 100% af intensiteten på 1. orden uafhængigt af alder.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.4.2 2. ordens grundlag ved invaliditet for G82

Satserne fås af:

μ_x^{ai} på 2. orden sættes til 100% af intensiteten på 1. orden uafhængigt af alder og køn.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.4.3 2. ordens grundlag ved invaliditet for LP08

Satserne fås af:

μ_x^{ai} på 2. orden sættes til 76,9% af intensiteten på 1. orden uafhængigt af alder.

De anførte satser er inkl. betaling for halv invalidepension.

3.5 Omkostninger

Redegørelse i henhold til § 4, stk. 3.

Omkostningsbidrag gældende fra 1/1-2008 og indtil videre:

PlusPension, inklusive livrenter i ordninger uden helbredsoplysninger

a) Overenskomstansatte med obligatoriske pensionsordninger samt tjenestemænd

- Administrationsfradraget udgør 3,5% af den løbende præmie.
- Indskud belastes med 3,5% af indbetalingen.

b) Øvrige PlusPensioner (private og videreførte policer uden for overenskomst)

- Administrationsfradraget udgør 3,5% af den løbende præmie.
- Indskud belastes med 3,5% af indbetalingen.
- På alle PlusPensioner regnes der med gebyr efter de almindelige regler. Dog kan minimumsgebyret, p.t. 11 kr., bortfalde i obligatoriske ordninger med mindst 1.000 personer, hvis administrationen er særlig let.

Øvrige produkter

Administrationsfradraget udgør 3,5% af den løbende præmie. Ved frivillig videreførsel privat eller gennem arbejdsgiver udgør fradraget dog 3,5%.

Administrationsfradraget udgør 3,5% af indskud.

Gebyrer m.m.

På forsikringer uden præmiebetaling beregnes et månedligt gebyr. På forsikringer med lille præmiebetaling beregnes ligeledes et månedligt gebyr, dog er PlusPensioner til tjenestemænd med præmiebetaling fritaget. Der beregnes ikke gebyr på policer på beregningsgrundlaget G82, som ændres til fripolice, fordi forsikrede ikke ønsker værdien indregnet i en ny police, der ved jobskifte oprettes på Unisex-grundlag.

På forsikringer med hel præmiehenstand beregnes et månedligt gebyr, og på forsikringer med delvis præmiehenstand vil der blive beregnet omkostninger af den betalte præmie samt evt. gebyr.

Gebyret er fastsat som:

Eventuelle forsikringer

Max(0 ; max (11 kr.; min(0,0002*depotet; 47 kr.)) - præmieomkostninger);

dog 0 kr. for særlige fripolicer kombineret med en police med livrentepension. Satsen på 0 kr. gælder, hvis livrentepensionen er oprettet som følge af stop for indbetaling til kapitalpension, og kun så længe der betales præmie på den.

Aktuelle forsikringer

Min(47 kr.; max(11 kr.; 1/6% af årlig udbetalt pension))

Overførsel af bestående pensionsopsparing til Lærernes Pension

Overførsel af bestående pensionsopsparing sker omkostningsfrit hvis

- forsikrede er omfattet af en frivillig eller obligatorisk pensionsoverenskomst i Lærernes Pension,
- der for den forsikrede er aftalt en præmiebetaling til police i Lærernes Pension,
- der ikke betales provision af overførslen.

Uanset om overførslen er omfattet af jobskifteaftalen, vil overførslen bidrage til opbygning af særlige bonushensættelser, idet der til særlige bonushensættelser overføres et beløb svarende til 5% af overførslen.

3.5.1.1 Teknisk præmie

Udgået.

3.5.1.2 Engangsgebyr

I henhold til bonusregulativets §7 kan der beregnes et gebyr ved særligt omkostningskrævende beregninger eller ændringer.

3.6 Aktuelle forsikringer

3.6.1 Pensioner under udbetaling

3.6.1.1 Udbetalingsprincipper

Generelt

Pensionen bliver reguleret, blot reguleringen mindst udgør 1 kr.

For forsikringer, hvor pensionsudbetalingen er påbegyndt senest 31. december 2005, har Lærernes Pension tidligere tilbudt en ugaranteret forhøjelse af pensionen. Ved overgang til Forcas forsikringstekniske system er dette tillæg gjort garanteret mod en tilsvarende registrering af negativ bonus.

Forhøjelse vil først ske, når den negative bonus er nulstillet, og pensionen vil derefter bliver reguleret som grundpension.

Grundpension

Pension udbetalt med grundpension bestemmes som skygge-ydelser multipliceret med en faktor, som ikke er større end 1. Se afsnit 3.6.1.7 for eksempel på faktorer mindre end 1.

3.6.1.2 Forløb af eventuelle ydelser / risikobetaling

Skyggeydelsen indgår direkte i risikoberegningen.

3.6.1.3 Ophørende forsikringer

En ren ophørende pension er en pension, der ophører senest på et i policen angivet tidspunkt, uanset om pensionsmodtageren er i live. Er der til en ophørende pension tilknyttet en livsbetinget kapital på mindst 2 gange den ophørende pension, behandles pensionen ikke som rent ophørende; forholdet beregnes på skygge-ydelserne.

I det sidste hele kalenderår bestemmes den udbetalte pension som

$$3\%-ydelse * A_{2,5\%}(\wedge d, 12) + 2\%-ydelse_{1,8\%} * A_{1,8\%}(\wedge d, 12) + 2\%-ydelse_{1,5\%} * A_{1,5\%}(\wedge d, 12),$$

og i den eventuelle efterfølgende del af et kalenderår som

$$3\%-ydelse * A_{2,5\%}(\wedge d, m) + 2\%-ydelse_{1,8\%} * A_{1,8\%}(\wedge d, m) + 2\%-ydelse_{1,5\%} * A_{1,5\%}(\wedge d, m),$$

hvor

$$- A_{2,5\%}(\wedge d, m) = (1 - \wedge d) * (1 + (m / 2 * (\wedge d - 0,0021))) * (0,9880 + (0,0010 * m))$$

$$- A_{1,8\%}(\text{^}d, m) = (1 - \text{^}d) * (1 + (m / 2 * (\text{^}d - 0,0015))) * (0,9916 + (0,0007 * m))$$

$$- A_{1,5\%}(\text{^}d, m) = (1 - \text{^}d) * (1 + (m / 2 * (\text{^}d - 0,0012))) * (0,9928 + (0,0006 * m))$$

- m er restløbetid i antal måneder

- $\text{^}d$ er vægtet rente af den gældende månedlige depotrente efter afgift og depotrente før afgift.

[I sidste faktor i ovenstående formler " $(x + (y * m))$ " er faktorerne x og y bestemt således:

x: $1/12 * 12$ års annuitet med en rente på $1/12$ af opgørelsesrenten og derefter afrundet, så y kan bestemmes med 4 decimaler

y: fastsat så $(x + (y * 12)) = 1$]

Når ovenstående teknik anvendes gælder ingen øvre grænse for den årlige regulering af pensionen.

Pensionen kan ikke nedsættes det sidste år før pensionsophør.

Af hensyn til udsendelser af depotoversigter på ophørende forsikringer korrigeres de beregningsmæssige aldre på alle ophørende forsikringer ved overgang til aktuel bestand således, at passivet netop er 0 ved ophør af udbetalingen.

3.6.1.4 Særlig aktuel kollektiv ægtefællepension

Ved start af kollektive ægtefælle- og børnepensioner sker der individualisering med hensyn til varighed af ophørende ægtefælle- og børnepensioner. Derudover sker der individualisering med hensyn til efterladtes alder.

I det omfang efterladte ægtefælle/samlever har mulighed for at konvertere en livsvarig ægtefællepension til en 10 årig ægtefællepension, sker det ud fra vedkommendes alder.

3.6.1.5 Omvalg

Ved omvalg til grundpension udbetales pension svarende til skygge-ydelser. Er der flere ydelser, der udbetales, anvendes ydelsesforholdet lige før pensioneringen. Ved skygge-indskud (jf. pkt. 6) vil skygge-ydelser blive reduceret til skyggydelser * depot / (depot + skyggeindskud) efter fastsættelse af den udbetalte pension. Pensionen vil først blive reguleret, når skyggydelser > solydelser.

Ved omvalg til forhøjet pension bestemmes den udbetalte pension på samme måde som ved ny-pensionering.

Eventuel skygge-indskud bevares.

3.6.1.6 Skygge-indskud

I månedsfremregningen må der ikke ske nedsættelse af skyggydelserne. Evt. nødvendigt reservetilskud for at undgå nedsættelse af skyggydelserne vil blive modregnet i en negativt livsbetinget ydelse ("skygge-indskud").

Ved grundpension korrigeres der fra og med 1. januar 1999 for skygge-indskud, idet den nye pension (solydelser) bestemmes som:

$$\max \{ \text{gl. sol-ydelser; skyggydelser} * \text{depot} / (\text{depot} + \text{skygge-indskud}) \} \text{ i stedet for skyggydelser}$$

Skygge-indskud bortfalder ved reaktivering.

3.6.1.7 Ikke månedlig pensionsforfald

Udbetales pensionerne kvart-, halv- eller helårligt, skal de i denne beskrivelse angivne solydelser multipliceres med 0,99; 0,98 hhv. 0,96.

Når der skal tages betaling til opnåelse af proportionale ydelser omregnes altid til månedlig.

Der tilbydes kun pensionsudbetaling med forfald 1. januar.

3.7 Arbejdsmarkedsbidrag

Eventuelt arbejdsmarkedsbidrag fratrækkes indbetalinger (præmie og indskud) inden der købes dækninger i henhold til de anmeldte beregningsgrundlag.

3.8 Børnepasningsorlov

For lønmodtagere, der har etableret en obligatorisk forsikring, kan forsikringsdækningen opretholdes i de første 26 uger af en børnepasningsorlov, uden at der indbetales præmie på forsikringen. Finansieringen vil ske via bonus. Hvis ikke denne er tilstrækkelig gives et reservetilskud til policen. Dette tilskud vil blive opsummeret jvf. 3.9 om fremføring af underskud, og forsøgt indhentet via fremtidig bonus. Såfremt forsikringen genoptages med uforandrede ydelser efter endt orlovsperiode, vil præmien være reguleret under hensyntagen til den manglende præmiebetaling.

3.9 Fremføring af underskud

Såfremt den i bonusregulativets kapitel 2 beskrevne bonus bliver negativ for en eventuel police, vil der blive givet et reservetilskud. Dette tilskud vil blive opsummeret og summationen betegnes eventuel skygge-indskud.

$$\text{Eventuel skyggeindskud} = - \text{bonus}$$

En periodes reservetilskud på grund af bonusunderskud opgøres som:

$$\text{reservetilskud} = \text{nyt eventuelt skygge-indskud} - \text{gl. eventuel skyggeindskud}$$

Livsforsikringshensættelsen vil blive opgjort ud fra depotet, der ikke er reduceret med skyggeindskuddet.

D. v. s. efter en fremregning fra tidspunkt n til tidspunkt n+1 fastsættes ydelserne ud fra passiv = aktiv + garantitillæg + reserve, hvor reserve = $\max \{(1); (2)\}$, og hvor

(1) = 1. ordens reserveⁿ⁺¹

$$= \Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - garantitillæg^{n+1} - skygge-prm^n * p^m \rightarrow \pi^n * prm-rnt_x(n+1)$$

(2) = 2. ordens reserveⁿ⁺¹

$$= reserve^n - evt. skygge-indskud^n + rente + indbetaling - amb - omkostninger - udbetaling +/- risiko$$

Eventuel skyggeindskud efter fremregning til tidspunkt n+1 er bestemt som

$$evt. skygge-indskud^{n+1} = \max \{0; (1) - (2)\}$$

Ovenstående 1. ordens reserve (1) bygger på en forudsætning om, at pensioner udbetales fra det aftalte alderspensioneringstidspunkt.

Nedenstående regler anvendes, såfremt tidspunktet for den alderspensionering løbende udskydes med netop den periode, der regnes bonus for.

For at kunderne skal få noget ud af at undlade at få pensionen udbetalt fra det aftalte tidspunkt foretages fra 1/1-2003 nedenstående korrektion til "1. ordens reserve", når der foretages fremregninger efter aftalt alderspensioneringstidspunkt – og pensionen ikke udbetales:

- den ikke udbetalte alderspension skal tillægges
- den betalte præmie excl. amb. og grundlagsomkostninger (11%) tillægges
- en forrentning af sumreserven svarende til den opgørelsesrente, der på pågældende police anvendes ved køb af bonusydelse tillægges.
- alderspension skal ikke indeholde BIU (konc. nr. 945)
- sumreserve skal ikke reduceres med andel af eventuelt skyggeindskud, da sumreserve er udtryk for det engangsbetalt, som kunden kunne have fået udbetalt.
- sumreserve antages alene at indeholde hensættelse vedrørende summer, der er aftalt udbetalt ved pensioneringsdato.

Idet prm-rnt er 0 efter vs-dato bliver (1) ved udsættelser:

(1) = 1. ordens reserveⁿ⁺¹

$$= \Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - garantitillæg^{n+1} - skyggepr^n * p^m \rightarrow \pi^n * prm-rnt_x(n+1) + 1/12 * \text{årlig pension} + 1/12 * \text{årlig præmie} * (1 - amb\%) * (1 - 11\%) + \text{sumreserve} * [(1 + \text{opgørelsesrente})^{1/12} - 1],$$

$$= \Sigma ydelse^n * K_x(n+1) - garantitillæg^{n+1} + 1/12 * \text{årlig pension} + 1/12 * \text{årlig præmie} * (1 - amb\%) * (1 - 11\%) + \text{sumreserve} * [(1 + \text{opgørelsesrente})^{1/12} - 1],$$

hvor

- "amb%" er 0, hvis der ikke betales amb
- "p^m → π" er omregningsfaktor fra brutto- til nettopræmie – jf. afsnit 1.1.4.2.
- værdier med anført "potens" n eller n+1 er værdier gældende pr. tidspunkt n hhv n+1.
- "opgørelsesrente" er den opgørelsesrente, der anvendes ved køb af ydelser for bonus på pågældende police
- årlig pension er den pension der i henhold til policen kunne have været udbetalt, som følge af opnået alder – dog indregnes der ikke noget vedr. konc. nr. 945.

- sumreserve skal ikke reduceres med andel af eventuelt skyggeindskud
- den anførte formel forudsætter, at der er en måned mellem tidspunkter n og $n+1$ – regnes der generelt over en periode på x dage erstattes "1/12" af " $x/360$ ".

Er der fuld sikkerhed for, at skyggeindskuddet vil blive modregnet, vil livsforsikringshensættelsen dog blive fastsat ud fra depotet, der er reduceret med skyggeindskud. Det drejer sig om policer, hvor forsikringsdækningen bevares uændret i en henstandsperiode efter ophør af præmiebetalingen. Ved omskrivning til fripolice eller ved genoptagelse af præmiebetalingen, vil kontoreserven i alle tilfælde blive reduceret med skyggeindskuddet.

Over for de forsikrede (i depotregnskaber m. v.) vil der blive kommunikeret med et depot, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Ved overgang til aktuel på grund af alderspensionering vil det eventuelle skyggeindskud bliver overført til det aktuelle skyggeindskud – og reserven vil blive reduceret – jf. i øvrigt afsnit 3.6.

Ved overgang til aktuel på grund af skade falder skyggeindskuddet bort – svarende til den risiko, der er taget betaling for.

Depotentetilskrivningen og beregning af risikogevinst vil ske på et beløb, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Ved fripolice samt anden ændring af forsikringsaftalen end

- ændring af præmiebetalingens størrelse
  - indskud, eller
  - (delvis) udbetaling af kapitalpension fra og med det aftalte pensioneringstidspunkt
- vil ydelser blive beregnet ud fra et depot, der er reduceret med skyggeindskuddet.

Skal der oplyses deldepoter, som er reduceret med skyggeindskud, vil skyggeindskud blive fordelt forholdsmæssigt i forhold til de ikke reducerede deldepoter.

3.10 Regler for egenkapitalforretning mv.

Egenkapital og særlige bonushensættelser af type B tildeles afkastet før pensionsafkastskat (N_1). Hvis der er ført beløb på skyggekonto for egenkapital og skyggekonto for særlige bonushensættelser, forrentes disse med samme afkast, som tildeles egenkapitalen og særlige bonushensættelser.

Det tilstræbes, at forsikringerne yder et driftsherretillæg til egenkapital og særlige bonushensættelser. Driftsherretillægget udgør 0,3 % af summen af årets gennemsnitlige livsforsikringshensættelser for disse forsikringer og årets gennemsnitlige kollektive bonuspotentiale. Livsforsikringshensættelserne indgår med værdien før et eventuelt træk på bonuspotentiale på fripoliceydelser.

Afkast og driftsherretillæg til særlige bonushensættelser belastes med pensionsafkastskat, mens forrentningen af egenkapitalen belastes med selskabsskat.

Nedenfor følger en procesbeskrivelse af fordelingen af det realiserede resultat.

Forsikringerne tildeles deres andel af det realiserede resultat.

Hvis tildeling til forsikringerne er positiv, udlignes eventuelle fremførte tab for forsikringerne ud over kollektivt bonuspotentiale. Fremførte tab dækker både træk på bonuspotentiale på fripoliceydelser samt beløb ført på skyggekonti pga. dækning af tab udover kollektivt bonuspotentiale. Udligningen

for forsikringerne på den ene side og egenkapital og særlige bonushensættelser på den anden side sker med udgangspunkt i, hvorledes disse har bidraget til dækning af tabene. Når der sker ændring i bonuspotentialer på fripolicydelser, vil fordelingen af det fremførte tab dog alt andet lige omfordeles mellem forsikringerne på den ene side og egenkapital og særlige bonushensættelser på den anden side.

Hvis tildeling til forsikringerne herefter er positiv, reduceres tildelingen med værdien af tilbageværende skyggekonti pga. manglende driftsherretillæg i tidligere år. Udligningen af skyggekontiene sker forholdsmæssigt i forhold til størrelsen på skyggekontiene, idet tildeling til forsikringerne herefter ikke kan blive negativ.

Herefter reduceres tildelingen med det beregnede driftsherretillæg, idet tildelingen til forsikringsaftalerne hermed ikke kan blive negativ. Tilgodehavende driftsherretillæg føres på skyggekonti.

Den heraf følgende tildeling til forsikringerne reduceres med beløb der forlods er tilskrevet forsikringstagernes depoter i form af bonus og styrkelser, samt beløb der forlods er brugt til opbygning af særlige bonushensættelser. Resultatet heraf benævnes "tildeling til forsikringerne ud over forlodstildeling". Der opbygges særlige bonushensættelser, foretages individuelle styrkelser samt tilskrives bonus uafhængigt af, om de individuelle bonuspotentialer ved årets begyndelse har været benyttet til at dække tab udover kollektivt bonuspotentialer, forudsat at betingelserne i § 8, stk. 2 i Bekendtgørelse om kontributionsprincippet er opfyldt.

Er tildeling til forsikringerne ud over forlodstildeling og efter PAL positiv, overføres der til kollektivt bonuspotentialer.

Er tildeling til forsikringerne ud over forlodstildeling og PAL negativ, trækkes beløbet i kollektivt bonuspotentialer. Såfremt kollektivt bonuspotentialer ikke fuldt ud kan dække det negative beløb, reduceres det resterende negative beløb i forsikringstagernes bonuspotentialer på fripolicydelser. Reduktionen i bonuspotentialer på fripolicydelser sker forholdsmæssigt i forhold til den retrospektive hensættelse, og for forsikringer uden tilstrækkeligt bonuspotentialer på fripolicydelser dækkes det manglende beløb forholdsmæssigt af egenkapitalen og særlige bonushensættelser. Når egenkapitalen og særlige bonushensættelser dækker en andel af de forsikredes negative resultat, føres beløbet på de respektive skyggekonti.

3.11 Særlige bonushensættelser

Den særlige bonushensættelse afsættes kollektivt og kan medregnes i selskabets basiskapital. Den opbygges ved at benytte en del af overskuddet på forsikringerne gennem en reduktion af bonus. Bonushensættelsen er af type B, der opfylder betingelserne i § 13) stk. 3, nr. 3 i bekendtgørelse om kapitalgrundlag for forsikringsselskaber.

Alle dele af forsikringens overskud kan bidrage til opbygningen af den særlige bonushensættelse. Fordelingen og størrelsen af bidraget anmeldes til Finanstilsynet og kan løbende ændres. Fordelingen og størrelsen af bidraget kan variere for delbestande.

Fra 1. januar 2002 udgør andelen af overskud, der afsættes i den særlige bonushensættelse, 5,0% af præmier og indskud.

Alle udbetalinger, der er virksomme fra og med 1. januar 2002, forøges med et ugaranteret tillæg. Udgiften hertil fragår den særlige bonushensættelse. Det ugaranterede tillæg kan løbende ændres, herunder nedsættes til 0, også for pensioner under udbetaling, ved anmeldelse til Finanstilsynet.

Det ugaranterede tillæg kan variere for delbestande. Det kan nedsættes eller bortfalde alene for tilbagekøb.

Fra 1. januar 2002 udgør tillægget til udbetalingerne 5,0%.

Forsikringer, der er blevet aktuelle før 1. januar 2002, har allerede fået en kompensation for deres deltagelse i selskabets opbygning af basiskapital. De har fået opskrevet deres aktuelle pensioner i form af en depotforøgelse på 1% om året pr. 1.1.2000, 1.1.2001, 1.1.2002 og 1.1.2003. Deres ugaranterede SBH-tillæg er:

- 1% på policer med pensioneringsdato før 1/1-2000
- 2% på øvrige policer med pensioneringsdato før 1/1-2001
- 3% på øvrige policer med pensioneringsdato før 1/1-2002
- 4% på øvrige policer med pensioneringsdato før 1/1-2003
- 5% på policer med pensioneringsdato fra og med 1/1-2003

For forsikringer, der blev aktuelle i 2002, og som har valgt forhøjet pension, blev den udbetalte pension pr. 1/1 2003 excl. SBH-tillæg på 5% først forhøjet med et tillæg på 1% og dernæst forhøjet med et SBH-tillæg på 4%. Denne særregel skyldtes, at hvis vi brugte samme metode, som vi brugte for dem, der ikke havde valgt forhøjet pension, ville det medføre, at pensionsudbetalingen skulle nedsættes med 1% pr. 1/1 2003, da den ekstra forrentning på 1% ikke anvendes til ydelsesforhøjelse, men kun til depotforøgelse. Særreglen sikrede, at den årlige pension incl. tillæg i 2003 ikke blev mindre end den årlige pension incl. tillæg i 2002.

Forsikringer med andele på grundlag højere end 2% , og som blev aktuelle i 2002 med grundpension som valgt udbetalingsform, krævede også en særregel, idet 1% depotforøgelse ikke nødvendigvis giver lige så meget som 1% pensionsforøgelse. Problemet var især på forsikringer med pensionering i slutning af 2002, hvor der ikke var optjent ret meget bonus efter pensioneringen. Deres udbetalte pension pr. 1/1 2003 blev fastsat til maksimum af udbetalt pension incl. SBH-tillæg på 5% i 2002 og den opskrevne pensionsydelse (via 1% depotforøgelse) incl. SBH-tillæg på 4%.

3.11.1 Undtaget fra regler om særlige bonushensættelser

Forsikringer tegnet eller videreført uden for overenskomst, hvor forsikringen er tegnet og eventuelt videreført inden 1. januar 2002, og hvor der ikke eksplicit er aftalt anvendelse af særlige bonushensættelser er ikke omfattet af reglerne om særlige bonushensættelser. Det er en lille lukket gruppe på ca 350 forsikrede. De vil først blive omfattet af reglerne, hvis forsikringen ændres til at være under en overenskomst.

3.11.2 Regulativ for Særlige bonushensættelser

Indgår nu som en del af afsnit 3.1.1.

4 Selskabets principper for genforsikring

4.1 Genforsikring af store summer

Selskabet har ingen genforsikring af store summer.

4.2 Katastrofedækning

Selskabet har ingen katastrofedækning.

5 Regler for oplysninger, som de forsikringsøgende skal afgive til bedømmelse af risikoforholdene

5.1 Generelle regler

Reglerne gælder forsikringer, der tegnes, reguleres eller ændres efter reglernes ikrafttræden den 1.4.2006.

5.1.1 Risikobeløb

Ved risikobeløbet forstås den største risiko, som selskabet har for den enkelte forsikrede, hvad enten det er dødsrisiko eller invaliderisiko.

Ved en risikoberegning forstås en beregning af risikoen på den forsikredes policer. Risikoberegning foretages i de situationer, hvor vi vil undersøge, hvor stor den samlede risiko er, eller om der er en stigning i risiko. Det er vigtigt at vide, om vi skal bede om helbredsoplysninger.

For at kunne lave en hurtig og simpel beregning, regnes der risiko på følgende måde:

Der regnes på invaliderisiko (incl. præmiefritagelse) og dødsrisiko hver for sig.

Invaliderisiko - summen af:

løbende ydelser ved invaliditet x 10 og

rateydelser ved invaliditet x 10 og

sumydelser ved invaliditet x 1 og

den årlige præmie x 10, hvis der er præmiefritagelse

Dødsrisiko - summen af:

løbende ydelser ved død x 10 og

rateydelser ved død x 10 og

sumudbetaling ved død x 1

Den kollektive børnerente regnes med 1 barn, da vi ikke kender antallet af børn.

5.1.2 Obligatoriske ordninger (forsikringsordninger inden for overens-komst)

Ved en obligatorisk ordning forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver eller arbejdsgiverorganisation efter faste kriterier tegner forsikringer for sine medarbejdere i henhold til kontrakt med et forsikringsselskab.

Det skal være aftalt, hvilke grupper af medarbejdere der skal med i ordningen.

For hver gruppe skal der være truffet aftale om ensartet regulering af præmien eller forsikringsdækningen.

5.1.3 Inddeling

Forsikringerne er inddelt i 2 grupper.

Gruppe A: Overenskomstansatte med obligatoriske pensionsordninger samt tjenestemænd

Gruppe E: Videreførsler uden for overenskomst og privattegnede forsikringer.

5.1.4 Overførsler

Der kan ske undtagelser fra reglerne om helbredsoplysninger som følge af overførselsregler anmeldt til Finanstilsynet (Jobskifteaftalen og aftale om virksomheds-overdragelse).

5.1.5 Udsættelser

Der forlanges ikke helbredsoplysning ved udsættelse i et år af udbetaling af en pensionsforsikring.

5.1.6 Genkøb

I forbindelse med genkøb i henhold til reglerne i afsnit 6.2 kan vi kræve tilfredsstillende helbredsoplysninger.

5.1.7 Ændring af forsikringsydelser i forbindelse med pensionering.

Hvis forsikringsydelser ændres i forbindelse med, at den forsikrede går på pension kan vi kræve tilfredsstillende helbredsoplysninger.

5.2 Gruppe A

Obligatoriske forsikringsordninger

5.2.1 Nytegninger

Hvis der er risikodækninger anvendes en erklæring, som er begrænset til spørgsmål om førtids-pension og fleksjob, en såkaldt pensionserklæring. Erklæringen er vedlagt som bilag 5.1.

I de fleste pensionsordninger indhentes pensionserklæringen på følgende måde. Forsikredes police udstedes med en påtegning om, at forsikrede ikke er dækket ved invaliditet herunder præmiefritagelse, hvis han er omfattet af en række forhold om førtidspension eller fleksjob. I et følgebrev til policen gøres den forsikrede opmærksom på, at han skal indsende en vedlagt pensionserklæring, hvis han er omfattet af forhold om førtidspension eller fleksjob.

Indsender den forsikrede pensionserklæringen pga. ovennævnte, gives afslag på dækning ved invaliditet herunder præmiefritagelse. Der gives normal dækning ved død.

5.2.2 Ændringer

Der er kun få muligheder for, at den forsikrede kan foretage ændringer i sine dækninger på pensionsordningen, som medfører stigning i risikobeløbet. Mulighederne består i, at den forsikrede kan vælge at omlægge sin kollektive kapitalreserve til rentereserve, hvis han er under 54 år, og/eller han kan vælge, at fremtidig præmie kun skal gå til renteydelser.

Begge ændringer kræver ikke helbredsoplysninger.

Gageforhøjelser, indskud samt stigning i obligatorisk præmieprocent kræver heller ikke helbredsoplysninger.

5.3 Gruppe E

Privattegnede forsikringer og frivillige firmaforsikringer uden for overenskomst.

5.3.1 Nytegninger.

Ved nytegning af en forsikring med risikodækninger tegnes forsikringen på grundlag af en udvidet helbredserklæring (bilag 5.2) fra den forsikrede. Er der ingen risikodækninger herunder præmiefritagelse, kræves ikke helbredsoplysninger.

Der kan forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den udvidede helbredserklæring.

Hvis risikobeløbet overstiger 1.500.000 kr., skal der afleveres en helbredsattest (bilag 5.3).

Generelt gælder, at hvis en nytegning ikke kan antages på normale vilkår (til og med tavle D1,11) på baggrund af indsendte helbredsoplysninger, medfører det afslag på tegningen.

5.3.2 Ændringer

Ændringer, der medfører en stigning i risikobeløbet, kan kun foretages mod afgivelse af helbredsoplysninger. Her anvendes en udvidet helbredserklæring (vedlagt som bilag 5.2).

Dog undtages ændring som følge af, at forsikrede har valgt, at fremtidig præmie kun skal gå til renteydelser.

Der kan forlanges en helbredsattest og udfyldelse af diverse spørgeskemaer, hvis der er behov for supplerende oplysninger ud over, hvad der er oplyst på den udvidede helbredserklæring.

Skyldes ændringen en forhøjelse af gage eller præmie, og der er præmiefritagelse på forsikringen, kan der forhøjes med 25 % pr. år uden afgivelse af helbredsoplysninger. Der ses hele tiden 12 måneder tilbage, når det checkes, om der skal udbedes helbredsoplysninger. Når helbredsoplysninger er afleveret, starter man på nye 25 %.

Ved indskud, der medfører risikostigning, og hvor indskuddet er større end årets kapitalmax kræves helbredsoplysninger. Er indskuddet mindre kræves ingen helbredsoplysninger.

Hvis risikobeløbet ved en ændring overstiger 1.500.000 kr. skal der både afleveres en udvidet helbredsoplysning og en helbredsattest.

Består ændringen i, at forsikringen flyttes fra gruppe A til E (videreførsel), er det dog kun risikostigningen, der skal overstige 1.500.000. kr., før vi beder om helbredsattest.

Generelt gælder, at hvis en forhøjelse af forsikringen ikke kan antages på normale vilkår (til og med tavle D1,11) på baggrund af indsendte helbredsoplysninger, medfører det afslag på forhøjelsen.

6 Regler for beregning af tilbagekøbsværdier og fripolicer

6.1 Frioliceregler

Fripolicer beregnes efter de til enhver tid gældende regler.

Forsikringsdækningen efter omskrivning til fripolice vil blive beregnet med udgangspunkt i depotet efter fradrag af skyggeindskud, hvor skyggeindskud er omtalt i afsnit 3.9. Dog vil der ikke blive anlagt forsikringsdækning, såfremt genkøbsværdien ikke er positiv.

Ved omskrivninger til fripolice, vil policeindlægget, der oplyser dækningen efter omskrivning til fripolice, oplyse, at forsikringsdækningen ophører, når forsikringen ikke længere har genkøbsværdi.

Reglerne vil kun blive anvendt efter omskrivning til fripolice (gælder kun ophør af præmiebetaling før det i henhold til forsikringsaftalen aftalte tidspunkt). Reglerne vil ikke blive anvendt på forsikringer med fortsat præmiebetaling. Reglerne vil heller ikke blive anvendt på andre præmiefri forsikringer, som ikke giver nogen genkøbsværdi. Det kan eksempelvis forekomme op til risikophør på en risikoforsikring, hvor præmiebetaling i henhold til policen ophører før det aftalte risikoophør.

6.1.1 Gebyrfri fripolice.

Personer med en bestående police på G82 grundlag, som i forbindelse med jobskifte skal på Unisex-grundlag, tilbydes at få omskrevet den bestående police til fripolice uden at der trækkes gebyr på policen.

6.2 Genkøbsregler

Genkøb finder sted efter de til enhver tid gældende regler.

6.2.1 Genkøbsfradrag

Genkøbsfradraget består kun af fradrag for kursværn.

Fradrag for kurs=depot*Kurs_faktor, hvor

Kurs_faktor= 1 – Aktiver/Passiver.

Kurs_faktor er mindst 0 og rundes op.

I formelen er passiver defineret som summen af livsforsikringshensættelser og erstatningshensættelser hørende til forsikringerne. Passiverne opgøres før eventuelt træk i bonuspotentialer på fripoli-
ceydelse.

Aktiver er defineret som værdien af de aktiver, som modsvarer ovenstående passiver tillagt kollektiv bonuspotentialer. Aktiverne fradrages værdien af en eventuel skyggekonto.

6.2.1.1 Delvist tilbagekøb

Det er muligt at foretage et delvist tilbagekøb. Ved delvis genkøb fradrages kursvænet forholds-
mæssigt på følgende måde:

Fradrag_delvis = Udbetaling/depot* Fradrag_kurs

6.2.1.2 Individualisering af kollektive ordninger

Fra og med 1. januar 2008 foretages der ikke længere individualisering ved tilbagekøb af kollektive
ordninger.

6.2.1.3 Forsikringsbegivenhed er indtrådt

Ved tilbagekøb af forsikringer, hvor forsikringsbegivenheden er indtrådt ved dødsfald eller ved for-
sikringstidens udløb, og hvor forsikringen kun indeholder ydelser, hvis udbetaling ikke er betinget
af, at nogen personer er i live, er tilbagekøbsværdien lig forsikringens nettoreserve.

6.2.1.4 Delvis udbetaling af kapitalpension

Ved delvist udbetaling af kapitalpension fra og med den aftalte pensioneringsdato reduceres udbe-
talingen ikke som følge af eventuelt oparbejdet underskud – skyggeindskud. Ved udbetaling før
den aftalte pensioneringsdato vil det samlede skyggeindskud blive modregnet i depotet.

6.2.1.5 Tilbagekøb af en PlusPension, hvor forsikrede er invalid

Depotet på invaliditetstidspunktet kan udbetales uden tilbagekøbsomkostninger, hvis den generelle
erhvervsevne - efter selskabets skøn og uafhængigt af offentlige myndigheders vurdering - varigt
nedsættes til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne alene på grund af helbredsmæssige
forhold.

7 Regler, hvorefter pensionsordninger med løbende udbetalinger tegnet eller aftalt som obligatoriske ordninger i et forsikringsselskab eller en pensionskasse kan

overføres fra eller til selskabet i forbindelse med overgang til anden ansættelse eller i forbindelse med virksomhedsoverdragelse eller virksomhedsomdannelse.

7.1 Jobskifteaftalen

Lærernes Pension har tilsluttet sig jobskifteaftalen "aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)".

Gebyr i henhold til § 12, stk. 8 i jobskifteaftalen – fastsættes til 0 kr. pr. police.

**Aftale
om
overførsel af pensionsordninger
mellem selskaber i forbindelse med
forsikredes overgang til anden ansættelse
(obligatoriske og frivillige ordninger)
Jobskifteaftalen¹**

§ 1

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse ved overførsel af pensionsmidler som følge af selskabsskifte i forbindelse med forsikredes individuelle overgang til anden ansættelse (jobskifte).

Stk. 2. Aftalen finder ikke anvendelse, hvis forsikredes jobskifte sker i forbindelse med virksomhedsomdannelse eller virksomhedsoverdragelse m.v.

Stk. 3. Pensionsordningen skal enten såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være obligatorisk, jf. § 2, stk. 4, eller såvel i det afgivende som i det modtagende selskab være frivillig, jf. § 2, stk. 5 og 6.

Stk. 4. Uanset bestemmelsen i stk. 3 er det muligt ved overførsel af pensionsordninger mellem livs- og pensionsforsikringselskaber at overføre fra en obligatorisk til en frivillig ordning og vice versa.

§ 2

Definitioner

Ved "selskaber" forstås livs- og pensionsforsikringselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

Stk. 2. Ved "forsikrede" forstås en person, der er omfattet af en pensionsordning i medfør af overenskomst eller aftale på branche- eller virksomhedsniveau.

Stk. 3. Ved "pensionsordninger" forstås pensionsforsikringer og pensionskasseordninger.

---

¹ Jobskifteaftalen består endvidere af bilag A samt bilag 1-3.

Stk. 4. Ved en "obligatorisk pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et selskab.

Stk. 5. Ved en "frivillig pensionsordning" forstås en ordning, hvor en arbejdsgiver har truffet aftale med et selskab om, at medarbejderne kan blive omfattet af en pensionsordning efter nærmere retningslinier, der typisk bestemmer og definerer rammerne for forsikringsform, pensionsbidragets størrelse og helbredsoplysninger.

Stk. 6. Ved "opgørelsesdato" forstås den dato, hvor pensionsordningen opgøres, og ved "overførselsdato" forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres til det modtagende selskab.

Stk. 7. Om den frivillige ordning skal for så vidt angår det modtagende selskab gælde:

- Omfatter potentialet af pensionsordningen mere end 500 personer, skal mindst 40 pct. deraf være præmiebetalende.
- Omfatter potentialet af pensionsordningen fra 400 og op til 500 personer, skal mindst 200 deraf være præmiebetalende.
- Omfatter potentialet af pensionsordningen mindre end 400 personer, skal mindst 50 pct. deraf være præmiebetalende. Antal præmiebetalende personer skal dog altid være større end 10.

§ 3

Betingelser for overførsler

Et selskab har pligt til at modtage pensionsmidler fra et andet selskab, hvis samtlige nedennævnte betingelser i 1-4 er opfyldt:

1. Forsikrede ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, hvor der stilles krav om, at en eventuel ordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en lønoverenskomst. Den overførte ordning skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
2. Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt, jf. stk. 3, nr. 1, fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko.
3. Helbredsoplysningerne, som forsikrede eventuelt har afgivet i henhold til stk. 3, er tilfredsstillende.
4. Forsikrede har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af ordningen.

Stk. 2. Det modtagende selskab kan gøre overførslen af frivillige ordninger betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger.

Stk. 3. Der kan kræves fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger fra den gamle ordning på et af følgende 2 punkter:

1. Risikosummen¹⁾ forøges med mindst 25 pct. Er der valgmuligheder i den nye ordning, skal risikoforøgelsen vurderes i relation til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye ordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for forsikrede uden en tidligere ordning, som skal optages i den nye ordning.
2. Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye ordning, end ved optagelsen i den tidligere ordning. Til dette formål inddeles helbredsoplysningerne i 4 former: 1) helbredsattest, 2) helbredserklæring, 3) kortfattet erklæring, 4) ingen helbredsoplysninger. Helbredsattest indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæring osv.

En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.

Stk. 4. Den i stk. 3 nævnte forøgelse af risikosummen beregnes som differencen mellem på den ene side risikosummen i det modtagende selskab efter modtagelsen af overførselsbeløbet og på den an-

---

²⁾ Vedr. beregning af risikosum, se bilag A til aftalen.

den side risikosummen i det afgivende selskab. Risikosummerne beregnes i henhold til principperne i bilag A til aftalen.

§ 4

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

§ 5

Kan forsikrede ikke overføre sin pensionsordning til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

§ 6

Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning, herunder tidligere afgivne helbredsoplysninger, hvis forsikrede har afgivet et samtykke.

§ 7

Overførslen af pensionsmidlerne sker uanset, at den forsikrede igen er fratrådt det ansættelsesforhold, der er knyttet til den pensionsordning, hvortil pensionsmidlerne skal overføres. Dette er dog under forudsætning af, at anmodning om overførsel er fremsat inden fratræden.

§ 8

Procedure for overførslen

Forsikredes anmodning om overførsel af pensionsmidler skal fremsættes over for det afgivende selskab senest 24 måneder efter fratrædelsen, og optagelse i den i det modtagende selskab etablerede pensionsordning skal ske senest 27 måneder efter fratrædelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvis det nye ansættelsesforhold på tidspunktet for jobskiftet ikke er omfattet af en pensionsordning i overensstemmelse med § 2, stk. 4-7, men senere bliver omfattet deraf, og hvis den forsikrede kan optages deri, kan den forsikrede uanset bestemmelsen i stk. 1 senest 12 måneder herefter anmode om overførsel. Det nye ansættelsesforhold skal dog være tiltrådt senest 24 måneder efter, at forsikrede har fratrådt det ansættelsesforhold, hvortil pensionsordningen senest var knyttet og optagelse i den nye pensionsordningen skal ske senest 15 måneder efter det tidspunkt, hvor den forsikrede er berettiget til optagelse.

Stk. 3. Bestemmelsen i stk. 2 finder tilsvarende anvendelse, dersom en i forbindelse med det nye ansættelsesforhold allerede etableret pensionsordning senere kommer til at opfylde betingelserne som nævnt i § 2, stk. 4-7 eller dersom der senere oprettes en pensionsordning, som opfylder betingelserne som nævnt i § 2, stk. 4-7.

Stk. 4. Den i stk. 2 nævnte frist på 12 måneder beregnes fra det tidspunkt, hvor det er endeligt afklaret, at den forsikrede kan optages i ordningen, det vil sige efter en vurdering af eventuelle helbredsoplysninger.

Stk. 5. Er der i den ordning i det modtagende selskab, den forsikrede skal optages i, regler om karenperiode eller mindstealder for optagelse i ordningen, beregnes den i stk. 2 nævnte frist på 12 måneder først fra udløbet af karenperioden eller opnåelsen af den nødvendige alder.

§ 9

Pensionsordningen skal opgøres og overføres den 1. i en måned.

Stk. 2. Medmindre forsikrede ønsker en senere opgørelsesdato, skal pensionsordningen opgøres d. 1. i måneden efter, at det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel. Kan det afgivende selskab af administrative årsager ikke nå at opgøre beløbet pr. denne dato, opgøres pensionsordningen d. 1. i måneden herefter.

Stk. 3. Opgørelsesdatoen i stk. 2 kan dog tidligst være datoen for optagelse i ordningen i det modtagende selskab.

§ 10

Overførsel af pensionsmidlerne skal ske så hurtigt som muligt og sker i øvrigt efter bilaget om forretningsgang ved overførsler mellem selskaberne. Alle de i bilagene nævnte oplysninger skal afgives og i den nævnte rækkefølge.

§ 11

Overføres pensionsmidlerne mere end 5 bankdage efter opgørelsesdagen, skal der tillægges renter, jf. renteloven. Renterne beregnes med virkning fra opgørelsesdatoen, jf. § 9, stk. 2 og 3. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge renter, såfremt disse udgør 100 kr. eller mere.

Stk. 2. Har det modtagende selskab oprettet og forrentet ordningen fra opgørelsesdatoen i § 9, stk. 2 og 3, selv om den reelle overførsel er sket senere, er det modtagende selskab berettiget til at modtage renterne, jf. stk. 1, som kompensation for rentetabet.

Stk. 3. Er den reelle overførsel sket senere end opgørelsesdatoen, og giver det modtagende selskab først forrentning fra overførselsdatoen, skal forsikredes pensionsordning have tilført renterne, jf. stk. 1.

§ 12

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det afgivende selskab pligt til som minimum at overdrage værdien af den pågældende ordning³, dog mindst den pågældende ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningen retrospektive hensættelse.

Stk. 2. Ved overførsel af pensionsmidler fra en unit-linked ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger⁴.

Stk. 3. De overførte midler, jf. stk. 1 og stk. 2, indgår fuldt ud som retrospektiv hensættelse eller opsparingsværdi i det modtagende selskab. Jf. dog stk. 4. Dog kan der i modtagne midler vedrørende en unit linked ordning fratrækkes de handelsomkostninger⁵, der knytter sig til etableringen af ordningen i det modtagende selskab.

Stk. 4. Anvender det modtagende selskab særlige bonushensættelser, er selskabet uanset stk. 3 1. pkt. berettiget til at anvende en del af de overførte midler som indskud på særlige bonushensættelser efter regler anmeldt til Finanstilsynet i medfør af FIL § 20 stk. 1 nr. 7.

Stk. 5. Sker der overførsel af pensionsmidler mellem grønlandske og danske selskaber, og skal der fratrækkes statsafgift af beløbet, er det hensættelsen eller opsparingsværdien efter fradrag af statsafgift, som indgår i det modtagende selskab.

Stk. 6. Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særlig vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

---

³ Værdien af den pågældende ordning kan opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse jf. regnskabsbekendtgørelsens § 51, nr. 2 eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse. Opgørelsen skal være i overensstemmelse med det enkelte selskabs anmeldte regler herom.

⁴ De rene omkostninger ved handel med værdipapirer.

⁵ Jf. note 3.

Stk. 7. Ved overførsel af en ordning er værdien af den forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførsel af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales.

Stk. 8. Uanset § 12, stk. 1-6, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

§ 13

Risikoen i det afgivende selskab opretholdes uændret efter det afgivende selskabs almindelige regler indtil overførselsdatoen, medmindre andet er aftalt.

Stk. 2. Overførsel af pensionsmidler sker dog ikke, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden, bliver berettiget til invalidepension eller aldersbetinget pension.

§ 14

Andre aftaler

Overførselsreglerne i denne aftale forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes eller behandle konkrete sager mere liberalt. Sådanne regler eller aftaler og/eller gebyrer er en del af selskabets tekniske grundlag m.v. og skal anmeldes til Finanstilsynet.

§ 15

Aftalens indgåelse

Aftalen finder anvendelse for overførsler mellem selskaber, der har tilsluttet sig aftalen.

Stk. 2. Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation.

§ 16

Opsigelse af aftalen

Et selskab kan trække sin tilslutning til aftalen tilbage med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet. I tilfælde af tilbagetrækning af tilslutning til aftalen behandles anmodninger om overførsel fra den forsikrede, som er modtaget i det modtagende selskab inden opsigelsesvarslets udløb, efter reglerne i denne aftale. Anmodninger, som modtages efter dette tidspunkt, er ikke omfattet af aftalen.

Stk. 2. Tilbagetrækning af tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation.

§ 17

Ikrafttrædelse og revision

Aftalen træder i kraft den 1. januar 2006 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

Stk. 2. Aftalen gælder ikke for jobskifte, der har fundet sted før 1. januar 1991.

Stk. 3. Den tidligere indgåede aftale om overførsel af pensionsordninger mellem selskaber i forbindelse med en forsikrets overgang til anden ansættelse (obligatoriske og frivillige ordninger) Jobskifteaftalen ophæves pr. 1. januar 2006.

7.1.1 Udvidet aftale med bortseelse fra 24 måneder frist

Med PFA Pension er jobskifteaftalen udvidet med

”Aftalens §3, stk. 1 udvides, således at anmodning om overførsel fra arbejdstagere senere end 24 måneder efter fratrædelsen imødekommes. Det modtagende selskab kan gøre modtagelsen betinget af afgivelse af tilfredsstillende helbdresoplysninger.”

Mellem Lærernes Pension og B&A Pension, B&T Pension, HTS Pension og PKS Pension er indgået følgende overførselsaftale:

”§1 I den i forsikringsbranchen aftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” er der fastsat en frist på 24 måneder efter jobskifte indenfor hvilken anmodning om overførsel skal være sket. Der er ligeledes fastsat en frist på 12 måneder, indenfor hvilken anmodning skal ske, såfremt jobskifte sker til en virksomhed uden pensionsordning, hvor der efterfølgende etableres en pensionsordning.

Mellem ovennævnte selskaber er der indgået aftale om at se bort fra disse frister, således at overførsel af pensionsdepoter sker på samme vilkår i tilfælde, hvor anmodning om overførsel ligger mere end 24 måneder og 12 måneder efter jobskifte, såfremt overførselsaftalens øvrige betingelser er opfyldt.

§2 Det modtagende selskab tager ikke gebyr for at modtage pensionsdepoter i henhold til nærværende aftale

§3 Aftalen træder i kraft, når alle parter har underskrevet den, og har virkning for overførsler, der begæres efter aftalens ikrafttræden.

Aftalen kan af begge parter opsiges med øjeblikkelig varsel.

Mellem Lærernes Pension og Funktionær Pension er indgået følgende aftale:

1 I den i forsikringsbranchen aftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” er der fastsat en frist på 24 måneder efter jobskifte indenfor hvilken anmodning om overførsel skal være sket. Der er ligeledes fastsat en frist på 12 måneder, indenfor hvilken anmodning skal ske, såfremt jobskifte sker til en virksomhed uden pensionsordning, hvor der efterfølgende etableres en pensionsordning.

Mellem ovennævnte selskaber er der indgået aftale om at se bort fra disse frister, således at overførsel af pensionsdepoter sker på samme vilkår i tilfælde, hvor anmodning om overførsel ligger mere end 24 måneder og 12 måneder efter jobskifte, såfremt overførselsaftalens øvrige betingelser er opfyldt.

2 Det modtagende selskab tager ikke gebyr for at modtage pensionsdepoter i henhold til nærværende aftale

3 Aftalen kan af begge parter opsiges med 1 måneds varsel.

7.1.2 Organisationskift

Med B & A Pension, B & T Pension, HTS Pension og PKS Pension er indgået følgende overførselsaftale:

”§I Den brancheaftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” finder anvendelse ved ændrede overenskomstforhold hos samme arbejdsgiver, som medfører omfattelse af en ny kollektiv pensionsordning.

§II Ovennævnte overførsel finder sted under forudsætning af:

- a) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger et beløb svarende til 1% af de senest opgjorte livsforsikrings-/pensionshensættelser i det afgivende selskab
- b) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger det mindste af

b1: 1% af livsforsikrings-/pensionshensættelserne i det modtagne pensionsinstitut eller

b2: 10% af forskellen mellem basiskapital og solvensmargenkrav i det modtagende pensionsinstitut.

Som livsforsikring-/pensionshensættelser, basiskapital og solvensmargenkrav anvendes i alle tilfælde beløbene, som er opgjort i seneste halv- eller helårsregnskab.

§III Det afgivende og modtagende pensionsinstitut kan nægte en overførsel af depoter efter nærværende aftale, såfremt specielle forhold, herunder aktuarmæssige forhold, gør sig gældende.

§IV Aftalen træder i kraft, når alle parter har underskrevet den, og har virkning for overførsler, der begæres efter aftalens ikrafttræden.

Hver af parterne kan til hver tid opsiges aftalen skriftlig med øjeblikkelig varsel. Opsigelsen får virkning for såvel allerede modtagne, men endnu ikke effektuerede, som fremtidige overførselsanmodninger.”

Med Industriens Pension er indgået følgende aftale:

I Den brancheaftalte overførselsaftale ”aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)” finder anvendelse ved ændrede overenskomstforhold hos samme arbejdsgiver:

- a) hvis en lønmodtager i forbindelse med privatisering af en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- b) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed ændrer driftsform (fx til drift som selskab), overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- c) hvis en lønmodtager i forbindelse med udlicitering af opgaver i statslig, amtskommunal eller kommunal regi overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.

- d) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at virksomheden tilsluttes anden arbejdsgiverforening, overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- e) hvis en lønmodtager i forbindelse med indgåelse af ny overenskomst mellem de forhandlingsberettigede faglige organisationer overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.

II Ovennævnte overførsel finder sted under forudsætning af:

- a) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger et beløb svarende til 1% af de senest opgjorte livsforsikrings-/pensionshensættelser i det afgivende pensionsinstitut
- b) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger minimum af

b1: 1% af livsforsikrings-/pensionshensættelserne i det modtagne pensionsinstitut
eller

b2: 10% af forskellen mellem basiskapital og solvensmargenkrav i det modtagende pensionsinstitut

Som livsforsikring-/pensionshensættelser, basiskapital og solvensmargenkrav anvendes i alle tilfælde beløbene, som er opgjort i seneste halv- eller helårsregnskab.

III Forbehold:

Det afgivende og modtagende pensionsinstitut kan nægte en overførsel af depoter efter nærværende aftale, såfremt specielle forhold gør sig gældende, særligt hvis aktuarmæssige forhold taler herfor.

Med PFA Pension er indgået følgende overførselsaftale:

- I Den brancheaftalte overførselsaftale "aftale om overførsel mellem selskaber i forbindelse med en arbejdstagers overgang til anden ansættelse (obligatorisk og frivillige ordninger)" finder anvendelse ved ændrede overenskomstforhold hos samme arbejdsgiver:
- f) hvis en lønmodtager i forbindelse med privatisering af en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- g) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at en statslig, amtskommunal eller kommunal virksomhed ændrer driftsform (fx til drift som selskab), overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- h) hvis en lønmodtager i forbindelse med udlicitering af opgaver i statslig, amtskommunal eller kommunal regi overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.
- i) hvis en lønmodtager i forbindelse med, at virksomheden tilsluttes anden arbejdsgiverforening, overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.

j) hvis en lønmodtager i forbindelse med indgåelse af ny overenskomst mellem de forhandlingsberettigede faglige organisationer overgår til ansættelse under en anden overenskomst, som medfører omfattelse af en ny kollektiv og obligatorisk pensionsordning.

II Ovennævnte overførsel finder sted under forudsætning af:

a) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger et beløb svarende til 1% af de senest opgjorte livsforsikrings-/pensionshensættelser i det afgivende pensionsinstitut

b) at summen af depoterne for den samlede gruppe af lønmodtagere, der skifter overenskomst, ikke overstiger minimum af

b1: 1% af livsforsikrings-/pensionshensættelserne i det modtagne pensionsinstitut eller

b2: 10% af forskellen mellem basiskapital og solvensmargenkrav i det modtagende pensionsinstitut

Som livsforsikring-/pensionshensættelser, basiskapital og solvensmargenskrav anvendes i alle tilfælde beløbene, som er opgjort i seneste halv- eller helårsregnskab.

III Forbehold:

Det afgivende og modtagende pensionsinstitut kan nægte en overførsel af depoter efter nærværende aftale, såfremt specielle forhold gør sig gældende, særligt hvis aktuarmæssige forhold taler herfor.

Aftalen træder i kraft 1. marts 2001, og kan fra hver parts side skriftligt opsiges med 3 måneders varsel til den 1. i en måned."

7.2 Generelle overførselsregler

Såfremt overførsel af en obligatorisk pensionsordning sker fra et selskab som ikke er tilsluttet jobskifteaftalen, sker overførslen efter følgende regelsæt.

Regelsættet gælder for danske livsforsikringselskaber, generalagenturer for udenlandske forsikringselskaber, der driver livsforsikringsvirksomhed her i landet, og pensionskasser omfattet af lov om forsikringsvirksomhed.

Ved selskaber forstås i det følgende livs- og pensionsforsikringselskaber, generalagenturer og tværgående pensionskasser. Ved pensionsordninger forstås pensionsforsikringer og pensionskassenordninger.

1. Overførselsreglerne finder anvendelse i forbindelse med individuel overgang til anden ansættelse (jobskifte) (overførselsreglerne gælder således ikke i forbindelse med fusion, fission og virksomhedsoverdragelse m.v. Tiltrædelse af det nye ansættelsesforhold behøver ikke ske i umiddelbar forlængelse af det hidtidige ansættelsesforhold, men anmodning om overførsel skal ske inden den i afsnit 6 anførte frist på 12 måneder), hvis pensionsordningen såvel i det afgivende som modtagende selskab opfylder følgende to betingelser:

1.1. Pensionsordning med løbende udbetalinger, enten almindelig ordning omfattet af pensionsbeskatningslovens §2, nr. 4, litra a-d, ordning med garanterede ydelser, som op-

fylder betingelserne i pensionsbeskatningslovens §5 eller ordning, der er omfattet af overgangsreglerne i pensionsbeskatningslovens §7.

- 1.2. Pensionsordningen er obligatorisk, dvs. ordningen er oprettet som led i et ansættelsesforhold, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere i henhold til en aftale/kontrakt med et selskab eller i henhold til en overenskomst.
2. Et selskab har pligt til at overtage en pensionsordning fra et andet selskab, hvis samtlige nedennævnte betingelser i 2.1-2.3 er opfyldt:

- 2.1. Arbejdstageren ansættes på grund af jobskifte hos en arbejdsgiver, der stiller krav om, at en eventuel pensionsordning skal tegnes i et bestemt selskab i henhold til en bestående pensionsaftale mellem arbejdsgiveren og det pågældende selskab eller i henhold til en overenskomst. Den overførte pensionsordning skal indgå som en del af pensionsordningen i det modtagende selskab.
- 2.2. Det modtagende selskabs ordning afviger ikke væsentligt fra det afgivende selskabs ordning med hensyn til risiko, og helbredsoplysningerne, som arbejdstageren har afgivet til det modtagende selskab, ved overførslen er tilfredsstillende.

Der skal ske fornyet helbredsbedømmelse, hvis den nye pensionsordning afviger væsentligt fra den gamle pensionsordning på et af de følgende to punkter:

- 2.2.1. Risikosummen forøges med mindst 25 pct. Er der valgmuligheder i den nye pensionsordning, skal risikoforøgelsen vurderes i forhold til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye pensionsordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for arbejdstagere uden tidligere pensionsordning, og som skal optages i den nye ordning.
  - 2.2.2. Der stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger ved optagelse i den nye pensionsordning end ved optagelsen i den tidligere pensionsordning. Til dette formål inddeles helbredsoplysningerne i fire former: 1) helbredsattest, 2) helbredserklæring, 3) kortfattet erklæring og 4) ingen helbredsoplysninger. Helbredsattesten indeholder de mest omfattende helbredsoplysninger, herefter helbredserklæringen osv. En eventuel overstået karenperiode kan ikke sidestilles med afgivelse af helbredsoplysninger.
- 2.3. Arbejdstageren har underskrevet en erklæring, der indeholder en accept af overførslen af pensionsordningen.
3. Det påhviler det afgivende selskab at meddele det modtagende selskab alle nødvendige og aftalemæssige oplysninger om den pågældende pensionsordning, herunder tidligere afgivende helbredsoplysninger.
4. Det afgivende selskab er berettiget til inden overførsel at foretage et fradrag i nettoreserven på 850 kr., dog højst 70 promille af nettoreserven. Fradraget reguleres svarende til det i beregningsgrundlaget (G82) fastsatte GEBYR.

Det modtagende selskab kan ikke fastsætte noget gebyr.

5. Ved overførsel af en pensionsordning har det afgivende selskab pligt til at overføre pensionsordningens nettoreserve beregnet på det tekniske grundlag, jf. §30, stk. 1 i lov om forsikringsvirksomhed, samt den bonus der er knyttet til pensionsordningen med fradrag som nævnt

ovenfor i afsnit 4 (tarifordninger). Det modtagende selskab har pligt til at modtage nettoreserven beregnet på det tekniske grundlag, jf. §30, stk. 1 i lov om forsikringsvirksomhed, samt den bonus der er knyttet til pensionsordningen med fradrag som nævnt ovenfor i afsnit 4 (tarifordninger). Værdien af arbejdstagerens eventuelle frivillige bidrag til pensionsordningen er ikke omfattet af overførslen. For så vidt angår ikke-tarifordninger, er der pligt til at overføre en tilsvarende værdi (dvs. den til selskabets forpligtelse svarende nettopræmiereserve).

6. For at overførselsreglerne kan finde anvendelse, skal anmodning om overførsel være fremsat over for det afgivende selskab senest 12 måneder efter fratrædelsen.
7. Overførslen sker den 1. i måneden efter arbejdstagerens accept af overførslen, dog tidligst på tidspunktet for arbejdstagerens optagelse i det modtagende selskab. Beløbet overføres kontant på ovennævnte dato med en betalingsfrist på 14 dage. Risikoen i det afgivende selskab opretholdes indtil overførselsdagen, med mindre andet er aftalt. Overførsel sker dog ikke, hvis arbejdstageren inden overførselstidspunktet afgår ved døden, blive berettiget til invalidepension eller aldersbetinget pension.
8. Overførselsreglerne forhindrer ikke selskaberne i med Finanstilsynets godkendelse at fastsætte mere liberale regler eller at indgå mere liberale aftaler indbyrdes.

7.3 Virksomhedsoverdragelsesaftalen

Lærernes Pension har tilsluttet sig virksomhedsoverdragelsesaftalen "aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m. v.

Aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelse m.v. af 1. januar 2006

Anvendelsesområde

1.1.

For pensionselskaber, der har tilsluttet sig denne aftale, finder aftalen anvendelse på overførsel af pensionsmidler mellem obligatoriske pensionsordninger i forbindelse med en virksomhedsomdannelse eller en virksomhedsoverdragelse.

1.2.

Det er en forudsætning for aftalens anvendelse, at virksomhedsomdannelsen eller virksomhedsoverdragelsen ikke har til hensigt at ændre virksomhedens pensionsordning.

1.3.

Aftalen finder anvendelse ved virksomhedsomdannelser og virksomhedsoverdragelser, der er omfattet af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Følgende situationer betragtes som virksomhedsomdannelser/virksomhedsoverdragelse:

To eller flere virksomheder sammensmeltes til en ny virksomhed. De sammensmeltede virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til den nye virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at *en* af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.

To eller flere virksomheder sammensmeltes. De ophørende virksomheders aktiver og forpligtelser overdrages til en fortsættende virksomhed. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at *en* af de sammensmeltede virksomheders pensionsordning anvendes.

En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages visse aktiver og forpligtelser fra en bestående til en bestående og en eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at den eller de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området.

En bestående virksomhed spaltes. Ved spaltningen overdrages aktiver og forpligtelser til to eller flere nystiftede virksomheder. Det er en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de nystiftede virksomheder er tvunget til at anvende en bestemt pensionsordning såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området. Aftalen finder *ikke* anvendelse dersom de nystiftede virksomheder frit kan vælge nyt pensionselskab.

Der sker et helt eller delvist salg af en virksomhed til en anden virksomhed og de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning i den nye virksomhed.

Når en offentlig virksomhed eller dele heraf privatiseres eller udliciteres, og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og såfremt det følger af en gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller af en virksomhedsoverenskomst, at de berørte medarbejdere skal optages i den eksisterende pensionsordning.

Når dele af en virksomhed, offentlig eller privat, outsources eller bortforpagtes og de berørte medarbejdere som følge heraf skifter arbejdsgiver og dermed pensionsordning. Såfremt der i det nye ansættelsesforhold er en eksisterende pensionsordning, er det en betingelse for, at denne aftale finder anvendelse, at de outsourcete medarbejdere skal optages i denne ordning.

Når en koncern ændrer på medarbejdernes ansættelsesforhold, således at medarbejderne kollektivt overgår til ansættelse i en anden af koncernens virksomheder og medarbejderne dermed skal indtræde i den modtagende virksomheds eksisterende pensionsordning i henhold til gældende kollektiv lønoverenskomst på området eller i henhold til en virksomhedsoverenskomst.

Afgrænsning af anvendelsesområde

2.1.

Omdannelse til anden selskabsform betragtes ikke som virksomhedsomdannelse i relation til denne aftale.

2.2.

Aftalen finder ikke anvendelse ved overdragelse af aktier og anparter i aktie- eller anpartsselskaber.

Definitioner

3.1. Pensionsselskab

Ved pensionsselskaber forstås i denne aftale livs- og pensionsforsikringsselskaber, tværgående pensionskasser og firmapensionskasser.

3.2. Virksomhed

Ved virksomhed forstås i denne aftale den juridiske enhed, hvor forsikrede er ansat.

3.3. Virksomhedsomdannelse og virksomhedsoverdragelse

Virksomhedsomdannelse og -overdragelse er defineret under pkt. 1.3.

3.4. Obligatorisk pensionsordning

Ved en obligatorisk pensionsordning forstås i denne aftale, en ordning, hvor en arbejdsgiver efter fastsatte kriterier skal pensionsforsikre sine medarbejdere eller bestemte grupper af medarbejdere i henhold til en lønoverenskomst eller en aftale med et pensionsselskab.

Både den afgivende og den modtagende pensionsordning betragtes som obligatorisk i ovenstående forstand, selvom der er grupper af medarbejdere, der i forbindelse med overdragelsen eller om-

dannelsen gives mulighed for på individuel basis at træffe valg om, hvilken af de involverede pensionsordninger de ønsker at være medlem af for fremtidige bidrag.

Medarbejdere, der i overensstemmelse hermed har valgt at lade deres fremtidige pensionsbidrag indgå på en anden af de involverede pensionsordninger end den oprindelige, er også omfattet af aftalens overførselsmuligheder.

3.5. Forsikrede

Ved forsikrede forstås i denne aftale en person, der er omfattet af en obligatorisk pensionsordning.

3.6. Opgørelsesdato og overførselsdato

Ved opgørelsesdato forstås i denne aftale, den dato, hvor pensionsordningen opgøres, og ved overførselsdato forstås den dato, hvor pensionsmidlerne overføres til det modtagende selskab.

Betingelser for overførsler

4.1.

Et afgivende og et modtagende selskab har pligt til - efter skriftlig anmodning fra forsikrede - at overføre pensionsmidler til henholdsvis modtage pensionsmidler fra andre selskaber efter reglerne i denne aftale.

4.2.

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, højst udgør 1 pct. af såvel det enkelte afgivende som det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser, sker overførslen i henhold til pkt. 11.

4.3.

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mellem 1 og 5 pct. af et af selskabernes livsforsikringshensættelse, sker overførslen også med udgangspunkt i pkt. 11. Dog gives det selskab, hvor den potentielle overførsel udgør mellem 1 og 5 pct., mulighed for at fastsætte særlige overførselsvilkår. Det er en forudsætning, at det kan godtgøres overfor det andet berørte selskabs ansvarshavende aktuar, at anvendelsen af pkt. 11 i det konkrete tilfælde vil føre til urimelig behandling af de berørte forsikringsbestande.

Overførselsvilkår, der er fastsat efter denne bestemmelse og som fraviger pkt. 8, kan af det andet involverede selskab bringes op overfor Finanstilsynet.

4.4.

Udgør den samlede sum af pensionsmidler, der potentielt kan overføres, mindst 5 pct. af et af selskabernes livsforsikringshensættelser, sker overførslen efter denne aftale. Såvel det eller de afgivende selskaber som det modtagende selskab har dog mulighed for at fastsætte visse værn. Det afgivende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i pkt. 4.5. Det modtagende selskabs mulighed for at fastsætte visse værn er beskrevet i pkt. 4.6. Også i forhold til muligheden for at indhente helbredsoplysninger gør særlige regler sig gældende for denne størrelse overførsler, se pkt. 7.6.

4.5.

Et afgivende selskab kan gøre fradrag i værdien af de overførte ordninger i det omfang merværdier svarende til den overførte bestand er mindre end de uamortiserede erhvervelsesomkostninger eller eksempelvis som følge af et kurs- og/eller risikoværn, jf. pkt. 4.4.

4.6.

Det modtagende selskab kan eksempelvis opkræve bidrag til solvensdækning eventuelt kombineret med oprettelse af medlemskonti, jf. pkt. 4.4. og regler for tildeling af udbetalings- eller ud-

løbsbonus. Desuden kan der eksempelvis oprettes en særlig bonusgruppe for den overførte bestand, ligesom risikoværn kan være nødvendigt.

Karenstidsbestemmelser

5.

Et modtagende selskab, der anvender karenstidsbestemmelser, har pligt til at medregne den seneste periode, hvor forsikrede i det afgivende selskab har været fuldt erhvervsdygtig med uafbrudt bidragsbetaling ved opgørelse af, om karenstid er udstået, efter det modtagende selskabs almindelige regler om udståelse af karens.

6.

Det er en forudsætning for selskabernes pligt til at overføre pensionsmidlerne, at der skal betales pensionsbidrag for den enkelte forsikrede i det modtagende selskab. Aftalen omfatter ikke overførsel af pensionsmidler, hvis den forsikrede inden overførselsdatoen afgår ved døden eller har anmeldt en forsikringsbegivenhed.

Helbreds vurdering

7.1.

Det modtagende selskab er forpligtet til at modtage de fremtidige bidragsbetalinger og de tilhørende opsparede pensionsmidler uden helbreds vurdering, såfremt risikodækning i det modtagende selskab ikke afviger væsentlig fra risikodækningen i det afgivende selskab, jf. pkt. 7.3. Bestemmelsen regulerer også det modtagende selskabs adgang til at indhente nye helbredsoplysninger, hvor forsikrede allerede er antaget.

7.2.

Det afgivende selskab skal oplyse det modtagende selskab om risikoforløbet for den pensionsordning, som de forsikrede, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, er omfattet af. På baggrund af disse oplysninger skal det modtagende selskab vurdere, på hvilke fælles forsikringsvilkår selskabet vil tilbyde en pensionsordning til de personer, hvis pensionsmidler potentielt kan overføres, jf. dog pkt. 7.1.

7.3.

Hvis risikosummen⁶ for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab gøre forsikringsvilkårene for den pågældende forsikrede - herunder overførslen af reserver - afhængig af individuelle helbredsoplysninger. Er der valgmuligheder i den nye ordning, skal risikoforøgelsen vurderes i relation til den maksimale dækning, der vil kunne opnås i den nye ordning uden supplerende helbredsoplysninger. Der kan dog ikke stilles krav om mere omfattende helbredsoplysninger, end hvad der gælder for forsikrede uden en tidligere ordning, som skal optages i den nye ordning.

7.4.

Såfremt det modtagende selskab i henhold til stk. 3 gør forsikringsvilkårene afhængig af individuelle helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber afvise at overføre pensionsmidler efter pkt. 11 for hele ordningen. Overførslen reguleres i så fald af de almindelige regler for genkøb/overførsler i det eller de afgivende selskaber.

7.5.

Hvis risikosummen for den enkelte forsikredes pensionsordning forøges med mere end 25 pct., kan det modtagende selskab dog gøre forsikringsvilkårene for den del af risikoforøgelsen, der ligger ud over 25 pct., betinget af individuelle helbredsoplysninger, uden at det afgivende selskab under henvisning til stk. 4 kan afvise at overføre pensionsmidlerne.

---

⁶ Vedrørende beregning af risikosum, se bilag A til aftalen.

7.6. Særregel for store overførsler - min. 5 pct. af det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser

Hvis den samlede sum af de pensionsmidler, der potentielt kan overføres, udgør mindst 5 pct. af det modtagende selskabs livsforsikringshensættelser, finder bestemmelserne 7.1. til 7.5 ikke anvendelse for det modtagende selskab.

Indhenter det modtagende selskab i denne situation helbredsoplysninger, kan det eller de afgivende selskaber imidlertid anvende bestemmelsen i pkt. 7.4.

7.7. *Antagelse på helbredsmæssigt dårligere vilkår*

Kan forsikrede ikke overføre sin pensionsordning til det modtagende selskab uden at blive antaget på helbredsmæssigt dårligere vilkår, er det afgivende selskab forpligtet til at videreføre pensionsordningen på individuelle vilkår, hvis forsikrede ønsker at opretholde sin pensionsordning der.

Procedure for overførslen

8.1.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber at meddele det modtagende selskab nødvendige tekniske og aftalemæssige oplysninger om den pågældende ordning.

8.2.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter, at selskabet er blevet bekendt med, at en virksomhedsomdannelse eller -overdragelse har fundet sted, og at selskabet er valgt som det fortsættende selskab at afklare, hvorvidt nærværende aftale kan finde anvendelse i forbindelse med de berørte medarbejders skift af arbejdsgiver og dermed pensionsordning og at rette henvendelse til det eller de afgivende selskaber med anmodning om de nødvendige oplysninger.

8.3.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 1 måned efter modtagelsen af den i pkt. 8.2. nævnte henvendelse at meddele det modtagende selskab de nødvendige oplysninger samt i dialog med det modtagende selskab at afgøre, hvilken størrelse den potentielle overførsel har og dermed, hvilket præcist regelsæt der er gældende for overførslen.

8.4.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af de i pkt. 8.3. nævnte oplysninger at anmode de forsikrede om at afgive samtykke til udveksling af de nødvendige oplysninger. Forsikrede anmodes om at returnere samtykket senest 1 måned efter modtagelsen.

8.5.

Det påhviler det modtagende selskab senest 1 måned efter modtagelsen af samtykket at indhente de nødvendige oplysninger vedrørende den enkelte forsikredes pensionsordning fra det eller de afgivende selskaber.

8.6.

Det påhviler det eller de afgivende selskaber senest 2 måneder efter modtagelsen af de i pkt. 8.5. nævnte oplysninger at returnere besvarelsen af disse oplysninger.

8.7.

Det påhviler det modtagende selskab senest 2 måneder efter modtagelsen af de i pkt. 8.6. nævnte oplysninger at meddele de forsikrede på egne og det eller de afgivende selskabers vegne, om og i givet fald på hvilke vilkår overførslen kan finde sted.

8.8.

Forsikrede opfordres til at fremsætte sin anmodning om overførsel af pensionsmidler overfor det modtagende selskab senest 1 måned efter forsikrede har modtaget de i pkt. 8.7. nævnte tilbud. Forsikrede orienteres om konsekvensen af passivitet.

8.9.

Ønsker forsikrede at overføre pensionsmidlerne, påhviler det det modtagende selskab hurtigst muligt at meddele det til det eller de afgivende selskaber.

Opgørelse af pensionsordningen

9.1.

Pensionsordningen skal opgøres og overføres den 1. i en måned.

9.2.

Medmindre forsikrede ønsker en senere opgørelsesdato, skal pensionsordningen opgøres den 1. i måneden efter, at det afgivende selskab har modtaget forsikredes anmodning om overførsel. Kan det afgivende selskab af administrative årsager ikke nå at opgøre beløbet pr. denne dato, opgøres pensionsordningen den 1. i måneden herefter.

9.3.

Opgørelsen i pkt. 9.2. kan dog tidligst være datoen for optagelse i ordningen i det modtagende selskab.

Overførsel af pensionsmidlerne

10.1.

Overførsel af pensionsmidlerne skal ske så hurtigt som muligt og sker i øvrigt efter principperne i bilaget om forretningsgang ved overførsel mellem selskaberne. De i bilag 1-3 nævnte oplysninger afgives i den nævnte rækkefølge.

10.2.

Overføres pensionsmidlerne mere end 5 bankdage efter opgørelsesdagen, skal der tillægges renter jf. renteloven. Renterne beregnes med virkning fra opgørelsesdatoen, jf. pkt. 9.2. og pkt. 9.3. Det afgivende selskab er dog alene forpligtet til at tillægge renter, såfremt disse udgør 100 kr. eller mere.

10.3.

Har det modtagende selskab oprettet og forrentet ordningen fra opgørelsesdatoen i pkt. 9.2. og pkt. 9.3., selv om den reelle overførsel er sket senere, er det modtagende selskab berettiget til at modtage renterne som kompensation for rentetabet, jf. pkt. 10, stk. 2.

10.4.

Er den reelle overførsel sket senere end opgørelsesdatoen, og giver det modtagende selskab først forrentning fra overførselsdatoen, skal forsikredes pensionsordning have tilført renterne.

Pensionsmidlerne der overføres

11.1.

Ved overførsel af pensionsmidler efter denne aftale har det eller de afgivende selskaber pligt til at overdrage værdien af den enkelte forsikredes pensionsordning⁷, dog mindst den enkelte ordnings genkøbsværdi og maksimalt ordningens retrospektive hensættelse med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

11.2.

Ved overførsel af pensionsmidler fra en unit linked-ordning har det afgivende selskab pligt til at overdrage realisationsværdien fratrukket handelsomkostninger⁸ med tillæg af forsikredes eventuelle andel af selskabets særlige bonushensættelser.

11.3.

Ved overførsel af pensionsmidler fra et kollektivt grundlag til et individuelt grundlag kan beregning af den overførte hensættelse ske analogt med reglerne i pkt. 8.3.5. i koncessionen G 82 (særregel vedrørende beregning af tilbagekøbsværdi af kollektiv ægtefællepension og kollektiv livsforsikring for ugifte).

11.4.

Ved overførsel af en ordning er værdien af forsikredes eventuelle frivillige bidrag og videreførsel af bidrag, såvel eget- som arbejdsgiverbidrag eller dele heraf, omfattet af aftalen, medmindre andet aftales.

11.5.

Uanset stk. 11.1-11.4, er det afgivende selskab berettiget til at opkræve et ekspeditionsgebyr.

---

⁷ Værdien af den pågældende ordning kan opgøres som værdien af den retrospektive hensættelse jf. regnskabsbekendtgørelsens bilag 1, nr. 58 eller på baggrund af en gennemsnitligt fastlagt opgørelse af værdien af den retrospektive hensættelse. Opgørelsen skal være i overensstemmelse med det enkelte selskabs anmeldte regler herom.

⁸ De rene omkostninger ved handel med værdipapirer.

12.1.

Risikoen i det eller de afgivende selskaber opretholdes uændret efter det eller de afgivende selskabers almindelige regler indtil overførselsdagen for pensionsmidlerne, medmindre andet er aftalt.

Andre aftaler

13.1.

Aftalen forhindrer ikke, at selskaberne kan fastsætte mere liberale regler eller indgå mere liberale aftaler indbyrdes eller behandle konkrete sager mere liberalt. Sådanne aftaler og regler kan dog alene forbedre den enkelte forsikredes retsstilling i forhold til nærværende aftale.

Tilslutning til aftalen

14.1

Det enkelte selskabs tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation.

Udtræden af aftalen

15.1.

Et selskab kan trække sin tilslutning til aftalen tilbage med 3 måneders varsel. Kortere varsel kan af det enkelte selskab opnås efter forelæggelse for Finanstilsynet. I tilfælde af opsigelse af aftalen behandles påbegyndte overførsler efter reglerne i denne aftale, såfremt der inden opsigelsesvarslets udløb er rettet henvendelse til det eller de afgivende selskaber med anmodning om oplysninger, jf. pkt. 8.2.

15.2.

Opsigelse af tilslutning til aftalen meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation.

15.3.

Efter forelæggelse for Finanstilsynet kan pligter efter denne aftale bortfalde, f.eks. som følge af manglende ligevægt mellem overførsler fra og til selskabet. Dette skal i givet fald meddeles det pågældende selskabs brancheorganisation samt andre selskaber, der måtte være involveret i påbegyndte overførsler, der berøres heraf.

Ikkrafttræden og revision

16.1.

Aftalen træder i kraft den 1. januar 2006 for selskaber, der inden denne dato har tilsluttet sig aftalen. For selskaber, der senere tilslutter sig aftalen, træder den i kraft på den dato, hvor selskabets brancheorganisation modtager meddelelse om selskabets tilslutning til aftalen.

16.2.

Aftalen gælder ikke virksomhedsomdannelser og -overdragelser, der har fundet sted før den 1. januar 2006.

16.3.

Den tidligere indgåede aftale om pensionsoverførsel ved virksomhedsomdannelser m.v. ophæves pr. 1. januar 2006.

--- o0o ---